

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, prilicno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . . . K 300—	celoletno K 480—
polletno 150—	polletno 240—
3 mesečno 75—	3 mesečno 120—
1 25—	1 40—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.

Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, 1. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane.

Rekopisev se ne vrača.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.

Poština plačana v gotovini.

Minister dr. Vekoslav Kukovec:

Strankarske razmere v Sloveniji.

Nikola Pašič in Svetozar Pribičević se nista združila v vladi, da bi drug drugega pojedla, ampak kot družabnika, da skupno izvršita velik posel, ki ga vsak za sebe ne more. Jaz verujem in sem prepričan, da je njih razmerje iskreno, celo pristrano. Zdržila sta se pa kot dve močni individualiteti, njih stranki nista fuzionirali, ampak le iščeta možnosti izvršiti potrebni delovni program, ne da pri tem riskirali vsaka svojo eksistenco. Razume se da bi tega razmerja bil isti hip konec, ko bi eden izmed imenovanih državnikov sam ali po svojih ljudeh hotel na tistem odcepiti stranki drugega eno krilo iste. Izključeno je, da to odgovarja volji enega ali drugega, ker bi sicer ne počela skupno delati. Poroditi bi se mogel tak načrt le samostojno v glavi katerega prepoznavnega služabnika, ki bi pa gospodaril s tem ne napravil usluge. Če bi bili dani pogoji za združitev obeh strank v eno, bila bi se verjetno tega že domislila tudi čista sama. Verujem, da bi se to dalo mehanično izvesti in bi prišli tudi osebno na svoj račun oni člani obeh strank, ki so oportunisti. Toda zadovoljstvo resnih in prepričanih pristašev bi bilo po mojem mnenju kratko. Bati se je, da bi se ne ustvarila le zbirka obojestranskih pristašev, množice bi pa šle drugam ali bi ostale indiferentne, kar bi bilo še slabše. Še nenaravnejši bi bil prehod organizacije n. pr. demokratične ali samostojne kmetijske stranke v radikalno stranko, polom bi bil neizogibna posledica. Množice ne menjajo barve tako naglo kakor nekateri ambiciozni voditelji. Nasprotnik, ki bi se bil poslužil take netašne nezvestobe voditeljev, bi se kmalu vprašal, kaj mu hočejo voditelji; če niso pripeljali množic. Preostane, da treba propagirati idejo. Kdor ideje nima, ne more. To je baš

močna stranka demokratov, katerih program je revidiran še pred kratkim. Nekateri se tolažijo, da v programih ni velike razlike. Mogoče. Toda razlika je v tem, da eni pripisujejo ves pomen in vso moč osebam, drugi pa idejam. Demokratski poslanci spadamo v drugo kategorijo. Če se trudimo demokratiki duh unesti v zakonodavstvo in v organizacijo države in družbe, se nam tudi v polni meri priznava, ne razumemo, zakaj bi ne videli naših pristašev naravne potrebe, da vodijo v tem duhu propagando. Propaganda socijalnih demokratov malo izda. Voditelji so obupani, da komunistične množice ostajajo indiferentne. A narodni socijalci? Z boleštvjo v srcu se mora obžalovati med njimi idealiste, ki so prišli v odvisnost svojih načelnih nasprotnikov klerikalcev. Komu se je do slej posrečilo, če je prišel v objem daljšo dobo v opoziciji kot na vladi klerikalcev, da je ostal samostalen! Stavi se nam vprašanje, kako hoče mo uspešno propagirati mi, ki smo v vladni večini, če nimajo sreče oni, ki so v opoziciji. Mi smo bili ne bo se nam težko živeti v vlogi opozicije, ko za to pride čas. Vendar ostane nujna potreba tudi za stranko, ki je na vladi, da v prvi vrsti v vsem svojem delu uveljavlja svoj program. Kako bi mogli sicer pozneje kot opozicionalci priti pred množico, ki bi nas vpraševala, zakaj smo program pozabili, ko smo imeli moč v rokah. Slovenci so premnogo trpeli, premnogo doživeli. Od tod zbežanost od tod lahkovernost zadnjega časa. Zbor naših zaupnikov je odobril naše delo v skupščini in na vladi tako nedvomno, da nam to daje moč, na ti poziti vstrajati. Vstrajanje je tudi glavno, kar pričakujemo od svojih pristašev.

— d New-York, 17. oktobra. 90% železničarjev je glasovalo za stavko, da bi protestirali proti zmanjšanju mezd.

— d Chicago, 15. oktobra. Zveza železniškega osebja in železniških premikačev je bila pozvana naj stopi v splošno stavko, ki se prične dne 30. oktobra.

Prod železničarske stavke v Ameriki.

— New-York, 17. oktobra. Sindikat železničarskih organizacij napoveduje za 30. oktobra veliko protestno stavko železničarjev vseh železnic v Združenih državah. Stavka je naperjena proti nameravnemu znižanju mezd.

Zvan Podražaj:

Slike z naše rivijere.

(Z zleta jugoslovenskih novinarjev v Dalmacijo.)

Na Hvaru in Visu.

(Dalje.)

Na viški obali nas je pričakovala velika množica naroda. Bila je ravno nedelja in ljudje so imeli več časa, kakor ob drugih dnevih. Tako sem mislil. Med obedom pa mi je povedal viški trgovec, da bi prišli tudi na delavni dan k našemu prihodu. Odkar so odšli Italijani, smo bili mi prvi, ki jih je hotel narod pozdraviti v svobodi.

V spremstvu domačinov, ki so nas sprejeli s petjem kraljevske in narodnih himen, smo ogledali Vis in obkroževali nenavadno lepo južno floro.

Otok Vis je bil prvotno avtonomna grška kolonija Issa, katere prebivalci so med drugim in tretjim stoletjem ustanovili današnji Trogir in današnji Solin. Še v 3. stoletju je bila Issa središče grške kulture v teh krajih. Grški jezik in kultura je ohranila otok vse do Cezarjevih časov. Rimljanji so vzeli otoku samostojnost in svobodo. Pozneje so se naselili Slovani, ki so bili podložniki beneške republike. Na podlagi mirovne pogodbe v Cambrormu je prišel Vis pod Avstrijo, ki ga je pa morala leta 1806. izročiti Francozom, ti pa Angležem. Pod angleško vlado je otok precej napredoval ter imel 15.000 prebivalcev. Angla-

žji so takoj uvideli važnost Visa na Adriji in so zgradili zato na njem več trdnjav, ki se vidijo še danes. Leta 1815. ga je zopet dobila Avstrija, ki si je po bitki leta 1866. pri Visu zagotovila gospodstvo v vzhodnem Jadranskem morju. Italijanska vojna mornarica je zato med svetovno vojno ostala lepo doma. Kdor ima v oblasti Vis, je pravi gospodar Jadranskega morja!

Viški Jugoslovenci so zelo zavedni. Jugoslovenska narodna in državna misel je na tej skrajni točki našega morja pomembnejša, kakor pa drugod v Dalmaciji, ki pozna le skupnost države in naroda. Odkar je 18. avgusta 1873 prvokrat zavijala narodna zastava v viškem pristanišču — tri leta prej so ustanovili »Viški Skup« — je nacionalna zavest ena največjih dragocenosti Višanov, ki so s skrajno nevoljo prenašali italijansko okupacijo. Ko so veliki tuji gospodje v Parizu razpravljali o jadranskem vprašanju in pozneje, ko je šlo v Rapallu za naš Vis, so Višani dobesedno trepetali v strahu, če bodo morali ostati pod Italijo. Navsezadnje pa so Italijani popustili in nam izročili ključ na Adriji. Za časa italijanske okupacije je prebivalstvo marsikaj pretrpelo, toda ostalo je zvesto svojim narodnim načelom. Ko so Italijani prirejali veselice, zabave in koncerte, so šli Višani v »Veliko Srbijo« — južni del mesta — ob pristanišču pa so plesali Italijani sami. In ko so odnesli s pokopališča spominsko ploščo na bitko pri Visu, so Višani kli-

cali: tako vsaj ne bomo imeli nobene ga spomina na vas!

Pod »Sirotiščem« sem se razgovarjal s seljaki o tem in onem. Sicer pa ne vem, če so bili vsi seljaki. Zvedel sem marsikaj. Kakor drugod, tako je tudi na Visu prebivalstvo zelo patriotično. »Samo da smo v Jugoslaviji,« mi je rekel eden, »če tudi ni vse tako, kakor bi želeli.« Drugi: »Kaj Srbi, kaj Hrvatji! Mi smo Jugoslovenci! In tretji: »Saj smo vsi enaki! Bil sem med Slovenci, prodajal sem po Istri in na Hrvaškem, med vojno sem bil — kako že pravijo sedaj? — v Vojvodini in Srbiji, pa smo se vedno razumeli.« In Gorica je tudi naša! Je pristavil zopet drugi. »Bil sem dvakrat tam čez Vipavo. Greh je, da so nam vzeli Gorico. Še bodo tam Dalmatinci!« Potem so gozili o gospodarski zanemarjenosti s strani vlade, o trtni bolezni itd., kar sem že napisal v članku o Dalmaciji. Sploh trpi vsa Dalmacija v gospodarskem oziru in bo treba hitre, uspešne pomoči s strani merodajnih činiteljev.

V prostrani dvorani Jugoslovenskega Doma so nam med obedom izrazili zastopniki Višanov svoje veselje nad našim obiskom, govorilo se je v navdušenih besedah o državi in narodni skupnosti, govorili so Čehi, Srbi, Hrvatji in Slovenci — kakor povsod — na galerijah pa je pritrjevalo ljudstvo in vzklikala Jugoslaviji. Refren vseh govorov pa je bil klic po pomoči — kjerkoli smo bili — za to mislim, da je dolžnost vsakega novinarja, ki je vi-

Italijanska zunanja politika.

Conte Sforza je preveč poudarjal potrebo dobrih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Zato je bil v stalni nemir pri italijanskih nacionalistih in pri njihovi fašistovski avantgardi. Marchese Della Torretta, to je mož po njihovi volji. Ta velja za pravega italijanskega zunanjega ministra, ker je drzno obšel potrebo dobrih odnosov med Italijo in Jugoslavijo, pa je pritegnil k Italiji Avstrijo in Madžarsko. Po Albaniji skušajo Italijani vzdrževati silen odpor proti Jugoslaviji, o Grških vedo, da že tako ne drže nobene besede, Bolgari so jim zelo simpatični in iščejo z njimi stikov, Romuni pozdravljajo kot svoje latinske brate, sedaj pa so si pod beneški levom stisnili prijateljsko roko Italijani, Avstriji in Madžari. Italija si riše okoli Jugoslavije krog, ki bi ogrožal Jugoslovence v korist Italijanom.

Marchese Della Torretta označa seveda svoj beneški uspeh za veliko delo miru in reda v srednji Evropi. Uredniku lista »Giornale d'Italia« je podal pri odhodu iz Benetk obširno izjavo, v kateri je naglašal, da sodi on, da je napravil veliko uslugo Avstriji in Madžarski, ker ju je zblizal. Zastopnika obeh držav sta se mu toplo zahvalila za sporazum in objubil prijateljske odnose do Italije. Marchese je izjavil, da ima Italija v Srednji Evropi veliko misijo, to je misijo miru, reda in svobode. Italija ne išče vazalov med podanavskimi in balkanskimi državami, marveč želi, da bi se vse te države razvile na tak način, da bi se vzdržale zavnatožje. Dalje meni, da je z beneškim sporazumom tudi velika ententa premagala težko vprašanje. Pa tudi mala ententa bi morala izreči njemu svoje priznanje, kajti nadaljevanje krize bi utegnilo povzročiti napade, ki bi mogli nastati nevarnost za mir v Srednji Evropi. Mala ententa ve, da je Italija njena prijateljica, ki hoče podpirati vsako stremenje za konsolidacijo povojne situacije, ve pa tudi, da je Italija pravična vsem in zato ne bi trpela prednosti jednega pred drugim, ker to bi pomenilo kršenje ravnotežja, katero so ustvarile razne pogodbe. Marchese se čuti vedno močnejšega, dviga se kvišku, na pravi, da velik uspeh zmage italijanskega orožja bo obstajal v tem, da se da razumeti vladam vseh nasledstvenih držav podnavske monarhije, da novega reda v razmerah ne sme nihče prekršiti, na to zgoraj, da kdor bi se upal sirmoglaviti sedanje ravnotežje, bi se njegovi poskusi energično zadržali. Italija hoče s svojo vstrajno zunanjo politiko pokazati nasledstvenim državam, da je ona velevalnost, pripravljena podpirati jih in vzdrževati.

Kako Italija nam izkazuje svojo ljubezen, čutimo vsak dan. Odkar so Čehoslovaki že skoro opustili Trst, na čemur je kriva v glavnem Italija sama, so jih Italijani začeli mrziti. Čehoslovaki generalni konzul Šeba v Trstu je priložil te dni v »Zborniku zunanje politike« članek, v katerem žigosa »decretologge«, naperjen proti čehoslovakiškemu trgovskemu prometu z Italijo. Novi carinski tarif zadeva v glavnem

stekleno industrijo. Šeba je podal italijanski vladi to stvarno spomenico. To dela italijanska vlada v času, ko imata italijanski in čehoslovakiški parlament ratificirati čehoslovakiško - italijansko pogodbo. To dejstvo govori dovolj jasno.

Protislovanska v polnem pomenu besede je zunanja politika sedanjega italijanskega zunanjega ministrstva. Zato pa bo škodovala, ne Slovanom, ampak Italijanom. Tega mnenja je tudi ugledni naš francoski znanec Gervain, ki je napisal v »Journal des Debats« nastopno: Delo ministra Della Torretta je škodljivo Italiji in Evropi.

Politične vesti.

— »Si tacuisses...« Gospod Anton Korošec se je dal pred nekaj dnevi intervjuvati. Nedeljski »Slovenec« priobčuje njegova izjava. Gospod Korošec se čuti, kakor znano, velikega politika ter se je izrazil kot pravi slovenski univerzalist o najrazličnejših in najtežjih problemih. Mi nismo bili nikdar ravno sovražni gospodu Korošču, kar je storil kdaj dobrega, smo mu priznali pošteno. Zgodilo se je celo, da smo ga branili. Glede njegovih sedanjih izjav pa moramo reči, da ne delajo čast niti njemu osebno niti njegovi stranki niti Slovincem. Pri nas doma se z malim šajha, gospodu Koroščem. Kdo pa gre na veliki oder, je sebi in drugim kot slovenski voditelj vendar dolžan vsaj malo več. Vse naše finančne ministre je označil g. Korošec kot same diletante. Za nas je diletant, kdor nima strokovnega znanja. Gospod Korošec je bil večkrat minister, za prehrano in celo za — železnico. Dvomimo, da bi ga kdo mogel označiti za strokovnjaka v omenjenih dveh strokah. Morda bi bil lahko strokovni učitelj za prehrano in železnico na svoj čas slovit Šolc — pod vrhniškim mostom. Gospod Korošec je z lahkotnim gestom spregovoril o hrvaškem vprašanju. Radicu, republiku štirih županov. Na tem polju pa s tako enciklopedično nevednostjo, da ga je celo zagrebški »Obzor«, ki mu je zoper narodno edinstvo vsak zaveznik dober, v nedeljskem uvodniku strašno izdelal. »Malo naivno in ujedno pretenciozno g. Korošec« vsklila »Obzor«. Mi pa pravimo, da je takih natvnihih in pretencioznih politikov med klerikalci in avtonomističnimi Amok-tekači še vse polno. Današnji »Slovenec« brani na rahlo načelnika klerikalne kolonije bratovščine pred »Obzorom«, ali gosp. nadpolitik Korošec je dobil piramido na glavo. Blamaža je gotova. Za sedaj in za bodoče gosp. Korošec: »Si tacuisses...« Ali med klerikalci in avtonomisti ne izgubi gospod Anton Ko-

del in občutiti čisti jugoslovenski patriotizem v Dalmaciji, da pomaga s svojim delom kot predstavnik javne besede pri uresničenju opravičenih želja in pritožb naših Dalmatincev.

Pri odhodu nas je pozdravljala številna množica, peko se so narodno himne, bilo je resno in odkritosrečno slovo. Karakterističen je bil trikratni »Zdravlj« in »Na zdar!«, s katerim nas je pozdravljala vsaka nacionalna mladina, ko smo bili že daleč od pristanišča. Ta pozdrav smo si osvojili za nadaljnje potovanje.

Z Visa smo poslali nastopno pozdravno brzojavko: Kralju Aleksandru I. jugoslovenski novinarji, skupljeni u zagrlaju sa viškim narodom na otoku Visu, ujedineni na ovoj nepobjedljivo hrudi predstraži našeg Jadrana, Vašem Veličanstvu šalju izraz svoje odanosti i vjernosti.

Poleg Visa je na zapadni strani otočić Biševo, na katerem je čarobna »modra jama« kakor na otoku Capri. Zal, da nismo mogli tja.

Okoli 18. smo dospeli v hvarsko pristanišče. V imenu mestne občine nas je pozdravil naroden svečenik, ki je poudarjal, da so Hvarani pripravljene vedno na žrtve za svojo svobodo v ujedineni Jugoslaviji. Sploh smo našli v Dalmaciji povsod narodno zavedne svečenike. V Hvaru in Trogiru sta bila pri našem sprejemu tudi še dva škofa — v italijansko - rimskih uniformah, kar priča, da je duhovščina vkljub konservativnosti lahko na-

eijonalna — mnogo svečnikov in monihov. Na obali severa polno Hvaranov in Hvaranek, petje himen in navdušeni, odkritosrečni pozdravi.

Mesto Hvar ima nekaj nad 2000 prebivalcev, pred vojno je bilo med njimi tudi nekaj 50 Italijanov, ki so imeli tudi svoja društva, kakor so spominjam iz časa mojega kratkega bivanja v mestu pred kakimi 16 leti. Takrat se nisem mnogo zanimal za take stvari, kakor tudi ne posebno za slike od Jakoba da Ponte - Bassano, od Rossellija itd., čeprav sem jih imel vedno pred očmi. Moje zanimanje je bilo neka mala Bice, ki mi je pri mojem odhodu prorokovala, da se gotovo vrnem še kdaj v njeno rojstno mesto. To se je izpolnilo po dolgih letih, čeprav v popolnoma drugem smislu. Tako sem že davno poznal Hvar kot njeno, ne pa kot Lučičevo rojstno mesto.

Mesto hrani polno zgodovinskih in umetnostnih vrednot. Poleg imenovitih slik so še slike od Palme ml., Ubertija, Varotarija iz Padove in mnogo drugih iz beneške šole 15. stoletja. Krana je stolna cerkev s fasado v lombardskem stilu. Zal, da so zgodovinsko notranjost pokvarili nevedni navtvožci. V zakristiji smo ogledali bogato zakladnico z redkimi dragocenimi umetninami, v frančiškanskem samostanu — kamor so ušle vkljub strogi klavsturni tudi naše dame — pa stare rokopise in druge zanimive listine, ki nam jih je razkazal prijazen pater iz Istre. Nad starim arzenalom je ljubko gledališče,

rošec kot vseobčji strokovnjak ničesar. Narobe!

== Protičevo glasilo. Prejeli smo prvi dve številki Protičevega glasila, ki nosi ime »Radikal«. Prva številka je izšla 15. t. m. Lastnik lista je Stojan Protić, glavni urednik pa dr. Momčilo Ivanič. V prvi številki je priobčil Stojan Protić uvodnik »Naše nevolje«. V tem članku pravi Protić med drugim: »Po tako srečnem izidu našega narodnega osvobodjenja in ujedinitvenja, dasi draga in predrago kupljenega, je bilo treba urediti novo državno hišo in v njej pričeti novo državno življenje. Ob tem poslu, nenavadno važnem in priazni moramo tudi težkem, se evu mučimo in trudimo že skoro tri leta, toda žal z malim uspehom. Nikakor ne moremo najti pravega pota, nikakor se ne spoznamo v tej novi državni hiši. Zakaj to? Ali to prihaja v resnici samo od težine naloge, ali od naše malomarnosti, površnosti, da ne vidimo in spoznamo pravo naloge, ki stoji pred nami in od nas pričakuje svoje rešitve?«

V drugi številki je priobčil Protić članek »Iz treh centrov«. V tem članku poudarja Protić med drugim: »Ako bi v izvajanju narodnega (bolje rečeno državnega) jedinstva postopali po plemenskih, pokrajinskih in verskih razlikah in občutljivostih z največjo opreznostjo in bratsko ljubeznijo in da bi poleg tega gledali na to, da bi ne škodovali bistvenih pogojev državne in narodnega jedinstva v našem geografskem in mednarodnem položaju, bi nedvomno imeli danes tako boljšo ustavo, kakor tudi boljšo politično situacijo v državi ter bolj zdrave in bratske odnose med Srbi, Hrvati in Slovenci. Toda bolje tudi kasno kakor nikdar. Ako smo vsaj sedaj s tem na čistem, ako se zavedamo svojih dosedanjih pogrškov, bomo zopet skoro stopili na pravo pot ter popravili dosedanje pogrške. Jaz to iz vsega srca želim in prepričan sem, da v tej želji nisem osamljen.«

== Proti koridorju med Češko-Slovaško in Jugoslavijo. Z Dunaja poročajo češkimi listom, da je zadel kancelar Schober, ko se je vrnil, na parlamentarno večino, opozicijsko razpoloženo. Socialni demokratje, Velemečni in republikanski krilo krščanskih socialcev so se kazali v največji meri razburjene radi sklepov beneške konference. Posebno je razdražila vest o šopronskem plebiscitu. Schober je na razna vprašanja odgovarjal in končno sporočil, da v Benetkah ni podpisal nič obveznega, do česar bi ne bil imel pooblastila in da odločitev na avstrijski strani pripada parlamentu. V pogajanjih, ki niso definitivna, se je spustil na silen pritisk Italije. Razjasnil je situacijo z odkritjem madžarskih mahinacij, s katerimi so usiljevali misliti, da mora šopronski ostati madžarski, da bo zavora češkoslovaško-jugoslovenskemu koridorju. Razpoloženje proti Schoberju se je na to omililo, koliko hujše se je pa razvilo proti Madžarom, katerim nikdo ne zaupa, ker iščejo povsodi le intrige in zapletitve. Tako se kmalu pokaže avstro-madžarski sporazum v pravi luči. Sporazum, ki ni sporazum. Samo Italija je potrebovala »uspeha«.

== Koroški begunci za Protića? Protičev organ »Radikal« priobčuje v svoji drugi številki tole brzojavko iz Kranja: »Koroški slovenski begunci, zbrani ob obletnici plebiscita v Kranju, pozdravljajo Vas kot previdnega in objektivnega državnika, ki je naš up za bodočnost domovine. Grafenauer.«

== Vprašanje dalmatinskega metropolitana. Na zadnji občinski seji v Splitu je podal prof. Mangier nujni predlog o vprašanju splitske nadškofije. Izjavil je, da je splitski vikar Ivaničević odklonil zahtevo papeževske nuncije Chemlinja po ustanovitvi italijanske župnije v Splitu. Škofovsko stolico v Splitu se mora nemudoma zasedati in izvesti sklep zadnje škofovske konference, da mora biti splitski škof metropolit Dalmacije, kakor je bilo to do l. 1828. Za škofa mora biti imenovan svečenik, ki bo podpiral tudi našo državo.

Bajetarejše v Dalmaciji, in menda sploh na Balkanu. Na trgu je krasna »loggia«, stare palače v gotičnem stilu, razvaline iz beneške dobe — neme priče tujega gospodarstva na naši zemlji. Na terasi »Loggie«, kjer smo večerjali, se je proslavljalo jugoslovensko Dalmacijo, enotnost države, potreba češkoslovaško-jugoslovenske skupnosti, kolega in vodja jugoslovenskih muslimanov Sakib Korkut pa je izrazil željo, naj bi Bosna in Hercegovina kmalu sledila jugoslovenskemu Dalmaciji, kar smo želeli vsi tudi za druge dele naše države.

Bil je krasen južni večer, ko smo se poslovili od zavednih Hvaranov, zlasti od navdušenega jugoslovenskega mladine, ki je prepevala z nami »Bože Pravdo«, »Lepa naša domovina«, »Naprej zastava slave« in »Kde domov moj?«.

Mirno je plula »Cetina« proti Splitu. Na krovu so prepevali kolegi narodne pesmi, debatirali in izražali svojo zadovoljnost z zletom na Hvar in Vis. Razgovarjal sem se z nemškimi kolegom, dopisnikom uglednega dnevnika v Nemčiji, ki je končno priznal, da ni pričakoval take nacionalne zavesti na naših otokih, oddaljenih od svetov. Tudi madžarski kolegi iz Subotice so se čudili žvižugovskemu ideji, ki je močnejša od vseh egoističnih intrig proti narodni in državni celoti od Triglava do Vardarja, od avstrijske - madžarskih mej pa do skrajne točke na našem morju. (Dalle.)

rodne interese. Tak moč bi bil v prvi vrsti kotorski škof Ucellini. Občinski svet je sprejel soglasno vse te predloge.

== »Samouprava« za koalicio z demokrati. Razni opozicijski listi ne preostane pisejo o nesoglasju, ki baje vlada med radikali in demokrati ter napoveduje, da pride v kratkem do razpada radikalno - demokratske koalicije in s tem tudi do padca sedanje vlade. V teh prorokovanjih se zlasti odlikuje zagrebški »Obzor«. Na »Obzorovo« pisanje odgovarja sedaj »Samouprava«, glasilo radikalne stranke, takole: »Obzor« neče uvideti, da ostaja poleg vseh težko in neprimernih, ki jih imajo radikali od koalicije z demokrati, činjenica kapitalne važnosti za državo, da obe ti dve stranki soglašata v glavnem vprašanju ureditve države in da je na temelju tega soglasja sestavljena ustava. Ako je torej govor o potrebi državopravne soglasnosti, obstoja ta edino in izključno pri radikalno - demokratskem bloku, dočim je ni niti pri takozvanem hrvatskem bloku, niti pri eventualni koaliciji tega bloka z drugimi skupinami in ljudmi. Ta ne obstoja in ni verjetno, da bi se kdaj rodila.«

== Huda obsodba plemenskega šovinizma. Beogradska »Nova Štampa« priobčuje uvodni članek, v katerem obsodila ultrašovinistično politiko g. Čokorila. List piše med drugim: Čokorilo je vzgojen v avstrijskem mentalitetu. Avstrija je izkoriščala verske in nacionalne borbe. Zato je bil Čokorilov pojav v Sarajevu razumljiv, čeprav ne upravičen in najmanj simpatičen. Čokorilo je predstavnik takozvanega velikosrbskega patrijotizma, ki je istoveten s skrajnim šovinizmom, ki hoče vse za Srbe, negira Hrvate, muslimane in vse, kar ni proneseno srbsko. Tako pojmovanje se je maglo razvijati v bivši Avstro-ogrski monarhiji, toda danes je oboje, da uvene, kakor bilka, ki ne more vzdržati močne solčne svetlobe. Čokorilu je znano, da so mnogi Srbi nezadovoljni s sedanjim stanjem in državno ureditvijo, toda on v svojem avstrijskem mentalitetu ni mogel razumeti, odkod to nezadovoljstvo. On napada in negira Hrvate, katoličev latinov, muslimane. Čokorilova politika ne bo našla ugodnih tal v Srbiji. Čokorilo ne pozna Srbije, ne pozna duše in mišljenja Srbijancev, ako je mislil, da bo v svoji naivnosti mogel širiti iz Beograda svoje ideje. Vsak pravi Srbijanec je dober Srbijanec, ki ljubi svojo narodnost, svojo prošlost, svoje pravoslavje in svojo cirilico, toda on ne sovraži tujega, najmanj pa svojih krvnih bratov, ki imajo po volji usode drugačen kulturni in verski razvoj. Tudi v Srbiji se je pojavil kak šovinist, toda ta je bil govoril iz kakšnega avstro-ogrškega kraja. Danes, ko nam tuje ne usiljuje latinov, nima Srbijanec ničesar proti latinu, ampak jo smatra za enakopravno s cirilico. Končno pravi list: Velika ideja ujedinitve naše države bi se ne mogla nikdar uresničiti, ako bi prevladoval v večini Srbov Čokorilova mentaliteta. K sreči ni tako. Pojav »Srpske Zore« v Beogradu ne pomeni nič posebnega in je treba le obžalovati, da bo če tudi za en sam trenutek virgel senca na ono mesto, od koder so se žarki svobode, bratske ljubezni in tolerance razširili po vseh krajih, kjer žive Srbi, Hrvati in Slovenci.

== Bolgarski kralj zbolel. Službeni komunik bolgarske vlade javlja, da je kralj Boris težko zbolel in da se mora vsak čas pričakovati katastrofa.

Neodrešena domovina.

== Brigantstvo v Istri. Poglavar istrekih brigantov Lizzardo živi in dela. Zadnje čase se vrši brigantstvo v Istri zopet v obsežni meri. Pri Kanfanaru je izginilo te dni kmetu Cervarju 40 ovac, drugim kmetom tam okoli krajevo brigante govejo živino, posebno vola. Pred kratkim je prišlo do hudega streljanja med orožniki in briganti. Slednji so pobegnili v gozdi in izginili. Varuhov javne varnosti kar mgoli po Primorju in silno so pogumni, kadar srečajo po noči kje kak mirne jugoslovenske fante. Dan na dan vodi jo ponoči Jugoslovane po cestah uklanjene v Gorico, Trst, Pulo itd., napram brigantom pa ne morejo ničesar storiti. Par brigantov v Istri strahuje cele pokrajine, italijanski orožniki pa ne morejo do njih. Zelo slabo spričevalo se tako hvalisani orožniški zbor! Pa čemu tudi bi odganjali brigante od jugoslovenskih posestev, saj ti brigante pomagajo nacionalistom, fašistom in drugim izvrševati italijanski program za Julijsko Benečijo, ki se glasi na kratko: splošno uničevanje Jugoslovenstva.

== V Vipavi se je vršil v nedeljo šoh, ki sta ga sklicala poslanka dr. Wilfan in Lavrenčič. Šoh je bil izborni obisk. Oba poslanka sta govorila obširno o raznih vprašanjih, ki težijo Jugoslovane pod Italijo. Šoh je bil jako dostojen in resen. Naši Vipavci so znova pokazali svojo politično zrelost v sedanjih za nje tako težkih časih.

== Granata je ubila tri pastirje. 14-15 letne dečke, na hribu Gabrku pri Divači. Pri topničarskih vajah je ostala granata na hribu. Dečki so hoteli najbrže granato zažgati. Plačali so to z življenjem.

== V Gorici je bilo med vojno težko poškodovanih hiš 1506. Uradno se objavlja, da je doslej od teh popravljenih in predelanih 825.

== Darov za nesrečne žrtve v Istri se je nabralo doslej 189.199 lir in 5659 dinarjev.

Anketa o draginji.

Ljubljana, 17. oktobra.

I. Resolucija, ki jo je predlagal mestni tržni nadzornik g. Slavko Plemelj, se glasi:

a) Pokrajinska uprava naj doseže sporazum med slovenskimi poslanci v svrhu skupne demarše vseh strank v Beogradu za revizijo naše agrarne politike v sledečih točkah:

a) izvoz naj se uredi z regulacijo carino tako, da obdrži domači trg stabilnost cen najvažnejših življenjskih potrebščin. Carina na živila naj služi kot najprimernejši davčni sistem produktivnih slojev;

b) odpravi naj se predpis ošeguranja tuje valute; izvoz naj se dovoli izključno le proti plačilu v našem denarju;

c) v preprečitev pomanjkanja posameznih življenjskih potrebščin na domačih trgih naj se določi na izvoz odstopna oddaja blaga za pasivne pokrajine;

d) bankam naj se prepove direktno trgovanje z živil. Država naj skrbi za brezobzirno pobijanje nelegitimne trgovine.

2. Uvoz v Jugoslavijo naj se ne mudi do skrajnosti omeji na najnujnejše predmete s prepovedjo uvažanja luksuznega blaga ter z revizijo uvozne carine. Oddaja državnih dobav v inozemstvo je dovoljena izključno le tedaj, če domača produkcija dokazano ne more takih dobav izvršiti.

II. Resolucija, ki jo je predlagal g. svetnik Rohrmann, se glasi:

a) Vlada naj nastavi izjemne železniške tarife za krmla (posceno za slamo) za preskrbo krajev, ki dancs vsled suše trpe pomanjkanja.

2. Vlada naj takoj potrebno ukrene, da se nanovo organizirajo mestne in občinske aprovizacije za najpotrebnejša živila. Te organizacije naj se snujejo po načelu samopomoči.

III. Resolucija, ki jo je predlagal zastopnik Nabavljalne zadruge državnih nameščencev g. ravnatelj dr. Pippenbacher, se glasi:

a) Nabavljalnim zadrugam naj se takoj izplača potrebni začetni obratni kapital iz vsote, ki se steka v finančno ministrstvo iz vsakeletnih desetodstotnih odteglajev mesca januarja. Savez nabavljalnih zadrug v Beogradu se pa takoj odpravi, ker je njegov poslovni aparat daleko predrag.

IV. Resolucija, ki jo je predlagal občinski svetovalec g. Fran Orehek, se glasi:

Ker je ustanovitev občinskih aprovizacij ter redno njih poslovanje odvisno od delovanja občinskega sveta in ker aprovizacije razpolagajo z občinskim imetjem, se pozivlja pokrajinska vlada, da ukrene potrebno, da bo zamogel ljubljanski občinski svet čim prej poslovati.

K sklepu ankete je bila še izrečena želja, da bi pokrajinska vlada ustanovila poseben referat, kjer bi lahko razni interesi imeli priložnost predložiti svoje želje in nasvete z ozirom na pobijanje draginje življenjskih potrebščin.

Uspehi pomožne akcije za ruske učenjake.

Helsingforski univerzitetni profesor J. J. Mikkola je podal sodelavniku »Prager Presse« interesantne podatke o pomožni akciji za ruske učenjake. Profesor Mikkola je povedal med drugim:

Letošnjo spomlad so prišle do nas prve vesti o katastrofalnem položaju petrogradskih učenjakov. Vseučilišče v Helsingforsu je smatralo za svojo dolžnost, rešiti petrogradske tovariše pred smrtjo vsled lakote. Na vseučilišču se je ustanovil odbor, katerega člana sta bila tudi znani fiziolog R. Tigerstedt in rektor Ruin, ki je prevzel nalogo, da pomaga petrogradskim učenjakom. Tej akciji se je pridružila finska vlada in nekaj trgovcev z večjimi prispevki in darovi.

Izdali smo proglas na inozemske univerze in v kratkem smo imeli uspehe. O juniju smo že mogli poslati dva vagona živeža in drugih najpotrebnejših stvari v Rusijo. Prvi prispevek nam je poslalo vseučilišče v Kristianiji, Na Norveškem je deloval pred vsem Nansen in profesor za slovansko filologijo Broch. Tudi Holandska in Švica sta se odzvali. Največ pa je prispevala do sedaj Češkoslovaška. Predsednik Masaryk nam je izročil en milijon češkoslovaških kron; Češkoslovaška je za vse druge države sijajen vzgled, kajti njeno darilo je večje od vseh drugih, kar dokazuje visoko kulturno stanje češkoslovaških državljanov.

mo pozabiti, da trpijo ruski učenjaki tudi na duševni lakoti. Prof. Mikkola je končno izjavil, da se bo še to zimo vršil v Pragi kongres za stopnikov vseh pomožnih odborov.

Narodno gospodarstvo.

== ng Trgovina s kavčukom. Anglesko gospodarsko časopisje se še vedno peča s sedanji razmarami v trgovini s kavčukom. To je znak, da se je težka kriza izpremenila še malo. V nekem članku, ki ga je spisal predsednik malajske združbe producentov kavčuka, je omenjeno, da je ostala omejitvena produkcija brez vsakega uspeha. Vse vpliva na tržni položaj bi bila imela uvozna prepoved, kateri bi se bili producentje brez nevolje uklonili. Članek se izreka proti uničenju manj vredne kvalitete. Posledica tega bi bila, da bi tovarnarji, ki uporabljajo slabšeje kvalitete, kupovali gozdni kavčuk, kar bi zopet ne vodilo do izboljšanja v tržnem položaju. Zanimiva so tudi izjave nekoga dopisnika iz Kuala-Lumpura. Malajska kultura kavčuka ima sedaj najtežje čase. Domačini zapuščajajo svoje plantaže; vsled tega se lotijo škodljivci teh plantaž sosednjih držav in povzročajo veliko škodo. Navedeno se ne goji več s potrebno skrbnostjo, zategadelj se rodovitnost zmanjšuje in nastaja potreba umetnega gnojila. Amerikanski nakupi nazadujejo bolj. Amerikanske trdke ne kupujejo sedaj kavčuka, temveč kavčukove masade v Kedahu, Johoreju in Padangu v velikih izmerah, tako da bo nastala ostra konkurenca angleškim nasadom in angleškemu trgu. Poročevalec iz Kuala-Lumpura priporoča kot edino pomoč ustanovitev tovarn za kavčukove izdelke v Združenih malajskih državah samih.

== ng Radij v Čehoslovaški. Konec znano se nahajajo najbogatejša evropska ležišča radija na ozemlju čehoslovaške republike. V svrhu intenzivne eksploatacije teh ležišč je bila nastala ob udeležbi čehoslovaške države ustanovljena družba, katero je deloma financirala angleška »Imperial and Foreign Corporation limited«. Letos se je pridalo 1.1 grama radija, l. 1920 1.88 grama. Koncem tega leta bo imela čehoslovaška država 5 gramov radija. Ta količina se bo porabila, kakor se določi: 0.8 grama dobi ministrstvo za narodno zdravje; 0.8 grama dobi univerza v znanstvene svrhe. Ostanek (3.4 grama) bo družba prodala. Podlaga za enoto ameriške tržne cene s približno 15%.

== ng O nemški železni industriji. Na običnem zboru plavžarskega društva v Lotringiju je predsednik, tajni svetnik Klöckner poudaril, da ni sedanjega stanja v železni industriji več smatrali za mogočoo navidezno konjunkturo. Valovanje galočnega gospodarstva življenja kaže velikansko svetovno potrebo po železnih izdelkih, prehaja po malem od zmagovite države. Nemški politiki dobivajo slejkoprej velika naročila nevtralnega inozemstva, zlasti iz Amerike; tudi v Angliji in Belgiji je dal duh, ki omogočuje skupno delo; vse to se se mogle baš v zadnjem času skleniti znatne izmenjalne kupčije med Anglijo in Nemčijo ter vršiti pogajanja o velikih naročilih za bodočnost.

== ng Izgube v ameriških ladelah. Amerikanski list »Marine Review« poroča, da je znašalo število ladij, ki so bile v delu za časa premirja 553. Posledje bilo po programu za zgradbo ladij zgubljenih še 1533 ladij. Posledica je, da je sedaj 1020 ladij v ameriških lukah brez tovara in da ni kupcev za te ladje. Izgube ameriškega podjetja »Shipping Board« znašajo približno 300 milijonov dolarjev. Brez stroge izvršitve sanacijskih odredb v amerškem brodarstvu bi bilo računati z nadaljnimi velikimi izgubami.

== ng Zvišanje cen v Nemčiji. Zveza za surov baker je svoje temeljne cene zopet zvišala in sicer na 4550 mark za 100 kilogramov. 15. septembra t. l. so znašale cene še 3725 mark.

Iz naše kraljevine.

== Uredbe za narodno zdravstvo. Na večerjani seji plenuma zakonodajnega odbora so razpravljali o ureditvi tretje sekcije za narodno zdravstvo. Sprejeta je bila uredba o zdravniških specializacijah. Pri uredbi o izročevanju mrtlicev anatomičnim inštitutom se je razvila dolga debata. Uredba iz leta 1919 se je popolnoma takole: Zdravniki, ki se priče greše s tem, da v bolnici zahtevajo plačilo za svoj posel, se bodo kaznovali po dobohah državlanskega zakona, ako stvar ne spada pod kazenski zakon.

== Buliceva poljana v Splitu. Na predlog župana dr. Tartaglie je sklenil splitski občinski svet, da se imenuje trg za stolno cerkvijo »Buliceva poljana«.

== Šef presbiroja v Ljubljani. Kakor javljajo iz Beograda, je odstopal šef presbiroja g. Pero Taletov v Zagreb in Ljubljano, da se posvetuje o reorganizaciji in centralizaciji časopisne poročevalske službe.

== Sprejem v šolo Rdečega križa v Pragi. Češkoslovaška republika je prosila društvo Rdečega križa kraljevine SHS, da pošlje dve učenci v državno šolo v Pragi. Učenci bo vzdrževala češkoslovaška država. Tečaj bo trajal dve leti. Natančnejša pojasnila o pogojih sprejema v to šolo se dobe v Domu Rdečega križa, Beograd, Simina ulica 21. Rok za prijave traja do 24. oktobra. Glavni odbor Društva Rdečega križa.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kraljev poročilo o domovino.

Pasicev sestane s italijanskim zunanjim ministrom?

— Beograd, 18. oktobra (Izv.) Po zadnjih vestih iz Pariza, je kralj Aleksander popolnoma okreval. Na nasvet zdravnikov prekine kralj svojo pot v Beograd parkrat v svojo odmor. Z ministrskim predsednikom g. Nikolom Pasicev odstopuje kralj za nekaj dni v Švico in od tam preko Italije v domovino.

— Pariz, 18. oktobra (Izv.) Kralj Aleksander je včeraj s ministrskim predsednikom g. N. Pasicev odstopoval iz Pariza v Švico. V Švici ostane nekaj dni. Na povratku preko Italije bo potovanje prekinjeno. Ministrski predsednik g. Pasicev izkoristi to priliko, da se sestane s italijanskim zunanjim ministrom Della Torretta.

Politika muslimanske stranke.

— Beograd, 18. oktobra (Izv.) Kakor znano, je imela jugoslovanska muslimanska organizacija v Sarajevu v dneh 6. in 7. t. m. strankino zborovanje, na katerem je bilo voljeno novo predsedstvo in je bila dalje sprejeta resolucija, ki povdarja avtonomistično stran programa. Ker so se pojavile v javnosti vesti o izstopu muslimanov iz vlade, je podal minister trgov. in industrije g. dr. Mehmed Spaho glavnemu uredniku »Pravde« obširno političnosituacijsko poročilo. Urednik je ministra vprašal, kakšen pomen imajo izpremembe v osrednji upravi in v predsedstvu stranke za politični kurs muslimanske organizacije in če znači to nezaupnico Maglajiču in dr. Karamahmedoviću. Minister Spaho je odgovoril: »Te osebe izpremembe ne pomenijo nikake nezaupnice starim članom uprave in predsedstva. Za prvega podpredsednika je bil izvoljen dr. Hrasnica, ki politično stoji blizu Maglajiču in Karamahmedoviću. Kar se pa tiče predsednika samega, ni bil izvoljen Maglajič v skladu s poslednjimi poslovi, izvoljen pa je bil za častnega predsednika in Maglajič še nadalje ostane predsednik parlamentarne kluba.«

Na vprašanje, ali namerava organizacija še nadalje ostati v vladi, je odgovoril: »V tem oziru je znano, da ima muslimanska skupina avtonomističen program. Na temelju tega programa so bili izvoljeni njeni poslanci. O tem programu se je razpravljalo tudi povodom pogajanj za vstop v koalicijsko vlado. Musliman. stranka je kakor i drugi, uvidela, da se ta program ne more sedaj udeležiti. Došlo je do sporazuma glede sestave vlade in tako do uresničenja vidovdanske ustave. Minister dr. Spaho je dalje naglašal, da je sarajevsko zborovanje odobrilo dosedanje taktiko muslimanskega kluba. Sarajevsko zborovanje je sprejelo resolucijo, s katero je hotelo naglašati samo ta cilj, da je stranka v teoriji strogo dosledna avtonomističnemu programu, toda stranka uvideva politično parlamentarnega kluba. — O avtonomističnem programu kluba se je zamoglo govoriti dotlej, dokler ni bila sprejeta ustava. Sedaj ni več ustavnega vprašanja. Teoretični del našega programa ostane še nadalje, samo je odloženo vprašanje na nedoločen čas. — Minister je kategorično izjavil, da so vse vesti o izstopu iz vlade absolutno netočne. Muslimani ostanejo verni sporazumu in zdaj nimajo nikakega poudara in razloga, da bi menjali svoje stališče. Muslimanska stranka bo sodelovala pri vseh državnih poslih na temeljih vidovdanske ustave.

Ribolovska pogodba z Italijo ni potrjena.

— Beograd, 18. oktobra (Izv.) Na predlog ministra trgovine in industrije dr. Mehmeda Spaha ni ministrski svet odobril načrta ribolovske pogodbe z Italijo. Vlada je sklenila, da se ta pogodba ne podpisuje in da se vprašanje ribolova obravnava z Italijo ob priliki pogajanj za sestavo celokupne trgovinske pogodbe.

PRED ODLOČITVIJO ALBANSKEGA VPRAŠANJA.

— Beograd, 18. oktobra (Izv.) Na zahtevo vojnega ministra je bila včeraj popoldne seja ministrskega sveta, ki je trajala od 17. popoldne do 20. zvečer. Prečitana so bila poročila ministrskega predsednika g. Pasiceva o poteku diplomatskih razgovorov v albanskem vprašanju. Vojni minister general Zečević je obširno poročal o vojaški situaciji na albanski meji.

ITALIJANSKO POSLANIŠTVO DEMENTIRA.

— Beograd, 18. oktobra (Izv.) Današnji »Beogradski Dnevnik« priobčuje izjavo italijanskega poslanstva, ki izjavlja, da Italija v Istriji ne zapira naših šol. Poslanstvo poudarja, da je v Istriji 350 hrvatskih šol odprtih.

SUMADINCI ZA VIDOVDANJSKO USTAVO.

— Beograd, 18. oktobra (Izv.) Predsednik demokratske stranke Ljuba Davidović in predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar sta se povrnila s političnega

potovanja po Šumadiji. Pripredila sta shode v Raši in Bari. Oba politika naglašata dejstvo, da vstrajajo Šumadinci na popolnem državnem edinstvu.

PRED ZASEDANJEM NARODNE SKUPŠČINE.

— Beograd, 18. oktobra (Izv.) Na prvi seji dne 20. t. m. bo prečitana ukaz o zaključenju izrednega zasedanja in ukaz o otvoritvi rednega zasedanja narodne skupščine. V slučaju pravočasnega povratka prečita ta ukaz ministrski predsednik g. Nikola Pašić, drugače pa njegov namestnik minister g. Marko Trifković. Po prečitaniu ukazov odloži dosedanje predsedstvo svoje funkcije, na kar bo izvoljen starostni predsednik, ki odredi volitve novega predsedstva.

— Beograd, 18. oktobra (Izv.) Vesti o zahtevi radikalcev, da se iz njih srede izvoli predsednik narodne skupščine, so tendenciozne in neresnične. Vlade stranke bodi kandidirale za predsednika g. dr. Ribarja.

GROZOTE VELIKE LAKOTE NA RUSKEM.

— d Moskva, 17. (Brezlično) Ljudskemu komisariatu za prosveto so došla nastopna žalostna poročila o položaju otrok na ozemlju, kjer vlada lakota. V raznih mestih ob Volgi so skočili starši s svojimi otroci v reko. Mnogi starši so z adavili svoje otroke, da bi jih rešili trpljenja po gladovanju. Mnogo otrok je pobegnilo v gozdove, kjer se žive s koreninami. Otroški domovi imajo že sedaj trikrat toliko otrok, kakor bi jih smeli po prvotnem načrtu sprejeti. Število otrok, zapuščenih od svojih staršev, raste od dne do dne. Za premostitev otrok z gladovnega ozemlja je ljudsko poverništvo za prosveto odobrilo 28 milijonov rubljev. Četrtnina te vsote je bila že vročena. Število stradalih otrok v tatarski republiki znaša nad en milijon. Od teh otrok se prehranjuje 200.000 z ameriško pomožno akcijo, 70.000 pa jih prehranjuje država. Doležljive so bolele 200.000 ljudi zaradi lakote; med temi jih je 10.000 umrlo.

PREPODENE MADŽARSKE TOLPE.

— d Dunaj, 17. okt. Uradno se objavlja: Danes dopolne so alpinci in orožniške patrle prepočili po dolgem boju madžarsko tolpo, ki je vdrila v štajerski obmejni kraj Wartegg južno-vzhodno od Fehringa.

MADŽARI PRIPRAVLJAJO NA PAD NA SLOVAŠKO.

— d Praga, 16. oktobra. »Slovenska Politika« doznava, da so koncentrirali Madžari na slovaški meji oddelke, obstajajoče večinoma iz častnikov, da bi povzročili na vzh. meji Slovaške podobne konflikte, kakor v Burški, ker pričakujejo, da bo dopustila ententa končno morda vsaj za vzhodno Slovaško podobno glasovanje, kakor za ozemlje Sopronja.

Gorenja Slezija.

POLJAKI IN NEMCI PREVZEMO PRIS OJENE KRAJE.

— d Varšava, 17. okt. (Brezlično). V četrtke 20. t. m. naj prevzamejo Poljaki in Nemci prisojena jim ozemlja.

NEMCI PROTI RAZDELITVI GORENJE SLEZIJE.

— d Nauen, 17. oktobra. V vseh delih Nemčije se pojavlja gibanje proti odločitvi glede razdelitve Gorenje Slezije. Iz Hanovra je bila poslana državni kancelarij brzojavka, v kateri se zahteva, naj država vsekakor odkloni versailleski mirovni pogodbi nasprotujoči sklep. Država ne sme prej, dokler ne zasliši zastopnikov gorenjslesijskega prebivalstva, zavzeti nobenega končnega stališča. Iz Stuttgarta je bila s protestne skupščine poslana brzojavka državni vladi, v kateri zahteva prebivalstvo Württemberške, da se mora vztrajati z vsemi sredstvi proti sklepu in v kateri se zatrjuje, da je narod pripravljen na vsakršno žrtve. Istočasno je bila poslana brzojavka na državni svet, naj spravi sklep o Gorenji Sleziji v sklad z določili versailleske pogodbe. Saški ministrski predsednik je izjavil na socialnodemokratskem zborovanju, ki se je vršilo v Dresdnu, da je prizadeta Nemčiji ogromna izguba na industrijskem polju s sklepom o razdelitvi Gorenje Slezije, ki onemogoča Nemčiji izvršiti njene obveznosti, ker je sklep nasproten določilom mirovne pogodbe, v skladu s katero mora vlada vložiti najstrožji protest.

— d Pariz, 15. okt. Priporočilo sveta Zveze narodov je bilo oficijelno sporočeno mednarodnim komisijam, ki so se začele že posvetovati o ukrepih, ki bi bili pripravljeni olajšati izvedbo. Francija in Anglija imata različne nazore o tem, kako se naj uveljavijo ženev. določila. Anglija je mišljenja, da mora biti določitev mej in sistema gospodarskih določil med seboj nedeljiva celota, Francija pa meni, da zahteva

pogodba samo delitev Gornje Slezije in da Poljski ni treba vsiljevati gospodarske konvencije z Nemčijo. Francija predlaga, naj pozove poslaniška konferenca takoj po notificiranju meje obe vladi, naj skle-

neta dogovor o zagotovitvi industrijskega življenja v Gornji Sleziji in naj odpošlje tjakaj mešano upravno komisijo, katero bo imenoval svet Zveze narodov.

Uspahi državnega posojila.

V Sloveniji.

— Ljubljana, 18. okt. Rezultati podpisovanja državnega investicijskega posojila v Sloveniji so nad vse zadovoljivi. Pri podpisovalnih mestih in podružnicah sindikata za posojilo združenih slovenskih delniških zavodov je bilo celokupno podpisane 29.883.050 dinarjev. Podružnici Narodne banke v Ljubljani 3.877.900 dinarjev in pri podružnici Narodne banke v Mariboru 576.100 dinarjev. Celokupno je bilo toraj v Sloveniji podpisane 34.328.050 dinarjev državnega 7% investicijskega posojila.

V Bosni in Hercegovini.

— Beograd, 18. oktobra (Izv.) Današnja »Pravda« priobčuje iz Sarajeva poročilo o uspehih podpisovanja državnega investicijskega posojila v Bosni in Hercegovini. Celokupno je bilo podpisane 28.579.000 dinarjev državnega investicijskega posojila. Pri sarajevskih bankah je bilo vpisanih 9.994.300, v mostarskem okrožju 3.000.000, v travniškem okrožju 2.277.400, v tuzlanskem okrožju 4.555.300, v banja-luškem okrožju 4.621.000, v bihačkem 2.383.000 in v sarajevskem 1.135.100.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča Ljubljani.

Drama:

Torek 18. oktobra zaprto.
Sreda 19. oktobra Požar strasti A.
Četrtek 20. oktobra Komedia zmešnjav. Izven.
Petek 21. oktobra Ljubezen E.

Opera:

Torek 18. oktobra Boris Godunov B.
Sreda 19. oktobra Dalibor D.
Četrtek 20. oktobra Evangelnik E.
Petek 21. oktobra Carmen A.

— Iz gledališke pisarne. Kakor »Boris Godunov« tako se bo pričela 8. tudec. Pričetek vseh drugih predstav je ob 8. uri.

— Koncert: Zlatko Baloković, Ciril Ličar. Od lanskega koncerta je Baloković brezdvomno napredoval. Več ali manj je poglobil svoje umetniško naziranje, vtresel se doberšnega kosa na efekt preračunjenih zmanjstij, zrelejši, duševnejši, pripravljeni, a zato globokjeji, ne več samo gosla — stroj, temveč umetnik — človek. Vendar do končne zbrusnosti ni blizu, do tistih mej, kjer odpade ves balast dvomov, kjer ni več iskanja, kjer ni umetnik gospodar umetnosti, a njen ponižni služabnik, njen svečanik, kadar je v enem tonu več luči in odkritja, kot v cellem vodopadu dolgočasnih kadenc. Baloković je ponosen na svoj instrument, na svojo umetnost. Zmagoslavno, kakor vojvoda po dobrih bitkah, odlošča svoj lok, kakor samoočisti umetniški tribut sprejema eksplodirajoče aplodismente navdušene publike. A bil je z njim, za njim tudi umetnik, globok, velik umetnik Ciril Ličar, ki v svoji skromnosti ni stopil iz široke sence tradicionalnega, nepoznanega, nenejenega spremeljevalca. In zdaj se mi, kakor bi nemalo človeštva na prodajajočem uspehu včerajšnjega koncerta šlo na njegov račun. Podrejena vloga spremljevalca je čestokrat neprimerno težavnejša, kot si to publika misli. Spremljevalec mora biti tudi dober psiholog. Uganiti mora v naprej od trenutnega navdahnjenja dikirana neobičajna pota partnerja, slediti mu, kakor živa senca čez drn in strn, stati z oboroženo napetostjo na straži njegovih kapric, rešiti njega, če treba, rešiti sebe radi njega. Biti mora gospod in sluga. Zato ga cenijo in išče vijočini, pevec, masa pa ga ne pozna. Zato temveč mojega spoštovanja Cirilu Ličaru. O programu ni mnogo reči. Ireland v Sonati d-mol računa s harmoničnimi nenavadnostmi, ki so same po sebi vrlo zanimive, ki te s silo sunejo iz lenobe vsakdanjosti, te bližajo, natezajo pozornost, ki pa gredo mimo srca, kakor brezbožnež mimo kapela. Le v Adžiju te sladka kantilena za hip omami. Do zob oboroženemu Irelandu sledi napudrani, gibki, priklanjajoči se Mozart in z njim ves njegov aparat ženskih fraz, cukrastih pasazij, minijturnih trčkov, v ozkem krogu vrtečih se modulacij, dolgih, dolgih sumljivo nemozartovskih kadenc, praznih, neprijetnih. Klasič, nemški klasič. Sicer pa, kakor bi drugih ne bilo! Samo, da drugi niso znali delati za svoje tako reklamo. Ti nemški klasič so nam zastupili naše individualno čustvo, nadzdržali naš glasbeni razvoj, impregnirali nas z nemškim duhom. In kar so delali prej Mozart in kompanija, pa dela danes Wagner, Strauss in novejši. Ti ne po svoji krivdi, a po naši. Ostale točke pa smo skoro vse že slišali. Mozarkovski, Kreisler, Wieniavski za tiste, ki občudujejo Balokovičovo tehniko, Dvořák in zlasti Manojlovič, za tiste, ki so iskali v globini tona izraz njegove umetnosti. Po končanem programu morala sta umetnika še nekaj točk dodati. V splošnem smemo biti s koncertom zelo zadovoljni. Ta prvi strel v letošnji koncertni seziji je zadel v živo. Poleg tega pa smo poravnali tudi mariborsko sramoto, kajti naroda je bilo veliko, kar je zlasti upoštevat pri sedanjih cenah krompirja in masti. In to ni kar si budi! Nerad moram še povedati, da pravi umetnik ne sme nikdar služiti reklamnim namenom. To je storil Baloković s tem, da se je udal pri govarjanju Mlakarja, ter igrajoč na violini njegove konstrukcije, hotel demonstrirati njene vrline. No, stvar se je za Mlakarja obnesla v negativnem smislu, pa tudi Baloković zamore v prihodnje izgubiti s takimi eksperimenti mnogo svojega umetniškega ugleda.

Podobne pojave treba brezobzirno ožigati.

— Občni zbor pevskega zbora Glasbene Matice v Ljubljani se je vršil v soboto, dne 1. oktobra t. l., ki je med drugim sprejel po odboru predloženi novi poslovnik pevskega zbora. Letošnje leto potoče 30 let, odkar je bil ustanovljen pevski zbor Glasbene Matice. Kot integralni del Glasbene Matice se je najprvo ustanovil moški zbor 22. januarja 1891., v mešani zbor pa se je razširil 15. januarja naslednjega leta. V koncertni seziji 1921/22 namerava pevski zbor skromno, pa dostojno združiti svojo jubilejno proslavo s 50letnico Glasbene Matice. Zato se odbor obrača na široko javnost, predvsem na bivše člane in članice pevskega zbora in na prijatelje Glasbene Matice, da le-ti podpirajo tozadevno zborovo stremenje predvsem s tem, da izkažejo bivši pevci in pevke zopet vstopijo v pevski zbor. Preteklo koncertno sezijo je izvedel pevski zbor Glasbene Matice dvojice izvirnih koncertov in en koncertni nastop povodom skupščine Udruženja jugoslovanskih inženjerov in arhitektov v Ljubljani. Tekom koncertne sezone je odložil svoje mesto kot zborovodja g. Niko Stritof. Vodstvo zbora je prevzel g. Ivan Brezovšek, ki pa je h koncu sezije nastopil mesto v beogradski operi. Pevski zbor je pridobil novega koncertnega vodjo v osebi g. Josipa Michla, skladatelja in dolgoletnega zborovodja goriškega zbora Glasbene Matice. Del koncertnega studiranja pa je prevzel tudi g. ravnatelj Matej Hubad. Pevski zbor namerava izvesti predvsem žalni koncert v počastjenje spomina blagopokojnega kralja Petra Osvoboditelja in vsaj dva slavnostna koncerta z izborom najznačilnejših umetnih jugoslovanskih skladb ter narodnih pesmi, oziroma se na zgodovinski razvoj naše glasbene umetnosti. Predsednikom pevskega zbora je bil izvoljen z velikim navdušenjem dosednji načelnik zbora g. Josip Prunk, podpredsednikom g. Artur Jakše. Izmed funkcionarjev je bil izvoljen tajnikom g. Ivo Peruzzi, blaginikom g. Karol Lasbajer in arhivarjem g. Josip Cerar. Načelnica ženskega zbora je gđ. Klementina Hrovatinova, tajnica gospa Marija Golobčeva. Pregledovalca računov: gg. Ivan Mušič in Josko Cvek.

— Izvanredni uspeh, kakor do sedaj nobene druge slovenske knjige, so dosegla dela Svehlova, ki so vpeljana v drugem letu po svojem izdajanju v vseh kulturnih zavodih in šolah jezikov cele Čslovaške republike. Tu učne knjige zaslužijo to priznanje in popolni meri, ker so zelo originalne. One rešilo na lahek način to, kar se nam je zdelo do sedaj nemogoče: namreč naučiti se tujega jezika iz knjige, napisane samo v tujem jeziku. Samouk se učil iz knjige brez prevajalnice; snov se razvijala od najenostavnejših do najtežjih stvari, nov pojem iz že znane. Lahkota razumevanja je še olajšana z krasnimi slikami, na katerih so številke, ki odgovarjajo stvari v tekstu. V slučaju, kjer bi mogoče nastale kakšne težkote, je na razpolago učnemu se ključ, ki mu takoj vse razjasni. A. Svehla, vodja največje čslovaške šole za jezik, je izdal lani I. franc. knjigo, tudi pri nas razširjeno in zelo priljubljeno; letos je izdal II. knjigo franc. I. nemško in I. angleško. Tudi za učitelje so te knjige izborna pomoč. Vsak, kdor uči jezike, spozna takoj pri pregledovanju, kako mu te knjige olajšajo delo. Učitelj začetnik bo našel v tekstu dragocene nasvete avtorja, ki si jih je pridobil na podlagi izkušenj v svoji šoli, ki šteje na tisoče dijakov in čez petdeset učiteljev. Knjige so razširjene v 12 državah in niso samo reprezentantno, ampak tudi propagandno slovaško delo, ki poučuje tujino o Slovanstvu z besedo in sliko. Učiteljstvo jezikov, šole za jezike, srednje šole in zasebno učil se naj bi podpirali dobro naše podjetje, da bi tudi pri nas imelo isti uspeh, kakor doma in to tembolj, ker je to prvo slovaško podjetje te vrste, ki naj izpodrine poplavo tujih vadnic, posebno nemških. Brez primere je nauk o izgovarjavi pridelan ključu; dijak se uči izgovarjati s pomočjo fotografiranih ust. Kdor se zanima, naj piše po bogato ilustrovanem prospektu tiskarke J. Merhaut, knjigarna, Zagreb, Marovska 23. Knjige se dobijo po vseh knjigarnah.

— Fink Fr.: Slovensko - nemški in nemško - slovenski slovarček. 1921. Maribor. Založba tiskarne sv. Cirila v Mariboru je izdala to pomožno knjigo za pouk Slovencev v nemščini in Nemcev v slovenščini. Knjigo je spisal mestni šolski nadzornik Fr. Fink. Obsega 228 strani in stane trdo kartonirana 7 D (28 K). Vsak izmed del slo-

varčeka vsebuje okoli 5000 besed, ki so izbrane z ozirom na praktično potrebo. Pri posameznih besedah so se upoštevale važne oblike v večji meri, kakor je to najti v slojnih slovarčkih. Tudi je označen naglas. Tisk je velik in jase, oblika knjige priročna, vezava močna. Cena 7 din. za izvod pri sedanjih stroških ni visoka. Pri večjem naročilu da založništvo za vsakeh 10 izvodov 1 izvod za ubožne učence brezplačno. Lični slovar priporočamo.

Gospodarske vesti.

— Promet z valutami in devizami. Generalni inšpektorat finančnega ministrstva poroča: Da se ne bi otežilo promet z inozemstvom pri pošiljanju valut in deviz, se priporoča pooblaščenim bankam, ki poslujejo z devizami in valutami, kakor tudi zasebnikom, ki so rednim potom došli do deviz in valut, naj predhodno vsako pismo, ki vsebuje valute ali devize, predloži pristojnemu odboru Narodne banke, da ga prej nego se zapre, pregleda ter overi s svojim podpisom in pečatom, nakar ga vrne lastniku v nadaljnje poslovanje. V nasprotnem slučaju se bodo pisma, v katerih se pošiljajo devize in valute, konfiscirala ter se bo postopalo po carinskem kazenskem zakonu proti pošiljateljem, ki se bodo smatrali kot tihotapci.

— Železnica Kočevje - Brod Moravice. Prejeli smo in priobčujemo: G. Horvat in g. Klodič sta si vzela edini cilj spodbiti Musilov projekt. Ker zadeva najbolj tangira mene, ki se s tem največ trudim, prosim tem potom oba gospoda, da si naj prideta ogledat izdelano traso, potem naj kritizirata. Ne pustim kar tako blatiti naših idej, ki so tako temeljito premišljene. Priznam gospodom, da sta železniška strokovnjaka, zato ravno hočem slišati v prid Musila na licu mesta njih mnenja. Bog obvaruj, da bi se napravila kaka napaka, ali da bi se oziralo na osebno ali samo na lokalno korist. Nikakor ne sme biti narodno premoženje prizadeženo, zato ker se tri nemožnosti med seboj preklapajo, nekateri morda celo iz kruborstva, najsvetejši momenti pa, kakor volja naroda in njega koristi bi ostali glas upižočega v puščavi. Pripravljen bi bil trpeti stroške tega obhoda sam, ako bi se mi ne podtikalo, da sem hotel pokupiti inženirje. Predlagam, naj plača stroške oni železniški odbor, kateri je kriv tega obhoda, oziroma naj plačajo one trase, ki ne pridejo v poštev. Poznam teren Kočevje-Brod Moravice - Vrbovsko, Lukovdol, Zapad, Nemškaloka Kočevje - Ormotel Ogulin, zato sem pripravil gospoda povsod prepeljati, potem naj se šele izreče sodba, kaj je prav in kaj ne. Le na ta način bo najdena pravična trasa in bo konec mlatenja prazne slame. Prevel sem vodstvo trase in hočem vestno izvesti svojo nalogo, naj bo potem rezultat tudi negativen, če imam krivico ne zahtevam. Hočem pravega dela, ne zbadanja po časopisju. Narod in strokovnjaki naj se zberejo na licu mesta in pogovorijo. Ako ta dva gospoda ne prideta, bom šel v Beograd in prošil tam strokovnjake, ki bodo šli z menoj po terenu vseh prog. Isti naj potem povedo v javnosti, kaj je prav in pošteno in kaj je samo nevoljnost ter prazno ravnanje. A. Kajfož.

— Tržne cene v Mariboru, veljavne od 15. dalje: govedina I. zadnji del 24 K, sprejati 22, II. zadnji 20, sprejati 18, III. po 16 K; teleščina I. 18, II. 16 K, jetra 16, pljuča 16 K; prašičje meso 32, salo 44 K, pljuča 12, jetra 16, obisti 20—25 K, glava kg 24; koze goveje kg 32—36 K, konjske komad 500 do 600 K, slanina sveža 42 do 48 K, prekajena 50 K, mast 80 do 82 K, prekajeno meso 46—52 K, koštrunovo meso 16—20, konjsko meso 10—12 K, piščane 30—40, kokoši 50—60, raca 60 do 80, gos 80 do 120 K, ribe: krapci 20—25, belice 12, ščuke 25—30, raki 1—2, maslo 80 do 100 K, mleko 8—10 K, jajca 3 do 4 K, jabolka 10—12, hruške 12—14 K, grozdje 18 K, kostanj 5—6 K; žitna: pšenica 11, rž 9, ječmen 12, oves 9, proso 9, koruza 10,50, ajda 8 K, fižol 12 do 15 K, leča 14 K; moka št. 0 18, št. 1 17, št. 2 16, št. 3 14, kaša, ješčenj 16 do 20, otrobi 6—7, koruzna moka 11, ajdova 16—18, kruh beli, 50 dkg 8, črn 6,50, žemlja 5 dkg 1 K, seno 650—700, slama 350—400, zelje, glava, 6—16 K, čebula 10 K, krompir 4 K.

— g Živilski sejem v Mariboru dne 15. oktobra. Splošno zopet malo pridelkov, posebno zrnja, nekoliko več krompirja (123 voz), popoldne so ga celo ponujali po 4 K ali morda 28 K, čebule 16 voz, 12 voz zelja, zelo mnogo spaharjev (27 voz), ki so pripeljali tako množine tudi prašičevega mesa, da ga ni bilo mogoče prodati, čeprav so ga ponujali po 30 K.

— g Svinjski sejem v Mariboru dne 14. oktobra. Pripeljalo se je 473 prašičev. Cene: 5—6 tednov stari komad 60 do 100 K, 7—8 tednov 160—200 K, 9 mesece 600—650 K, 6 mesecev 800 do 880 K, 7—8 mesecev 900—1000 K, 1 leto 2400—3000 K, 1½ leta 3000—3500 K. Plemenske svinje kg žive teže 28 do 32 K. Polpitane svinje kg žive teže 24 do 26 K.

— g Izprememba davka na poslovni promet. Trgovinska zbornica v Osijeku se je obrnila na finančno ministrstvo, da bi se izpremenil davek na poslovni promet.

— g Poselniki in najemniki zemljišč se opozarjajo na razglas mestnega magistrata ljubljanskega o pokončevanju škodljivca mrčesa.

— g Tractor v Beogradu. Ministrstvo za trgovino in industrijo je dovolilo, da sme francoska družba »Tractor« ustanoviti v Beogradu podružnico s kapitalom 300.000 francoskih frankov.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. oktobra 1921.

— Ljubljanski župan potrjen. Iz Beograda javljajo 18. t. m.: Na včerajšnji seji ministrskega sveta je bil podpisan na predlog notranjega ministra Pribičevića ukaz o potrditvi g. dr. Ljudevita Perića za ljubljanskega župana.

— Nečuvna predrznost. »Ptujski list« se je tiskal v tiskarni Blanke, ker ni druge tiskarne v Ptuj. Tiskar Blanke je povodom smrtni ge. Orngove, žene zloglasnega bivšega ptujskega župana in zagriženega sovražnika Slovencev Orngga, razobesil na svoji hiši veliko 6 metrov dolgo črno zastavo, ko pa je umrl naš vladar kralj Peter I. Osvoboditelj ni ta mož imel na razpolago črne zastave marveč je razobesil s svoje hiše pol metra dolgo papirnatno črno junjo. »Ptujski list« je to konstatiral in primerno ožigal. In kaj je storil Blanke? Blanke je, meto, da bi se skesal in se spokoril za svoj neodpusten greh, vrzel »Ptujski list« iz tiskarne in mu odpovedal nadaljnje tikanje. »Ptujski list« je moral radi tega prenehati tiskati. Obveščamo o tem našo javnost, obenem pa opozarjamo na to vlado na to nečuvno predrznost tiskarne Blanke. Ali živimo v Jugoslaviji? Ali so nelojalni Nemci pri nas sakrosanktni? Zahtevamo, da napravi državna oblast v tem pogledu red!

— Razmejitevna komisija za Stajersko. Beograd, 17. okt. Namestnik ministrskega predsednika G. Trifković je sprejel včeraj generala Pliveliča in dr. Leonida Pitamica, člana naše komisije za razmejitev z Avstrijo.

— Predavanje v Litiji. Dr. Ivo Javne knjižnice v Litiji. »O potovanju po južnih krajih naše kraljevine«. Predavanje se prične ob pol 20. v Sokolskem domu.

— Francosko predavanje g. J. Bourgois. Beograd, 17. okt. Priredi Francoski inštitut v Ljubljani, se vsi dne 20. oktobra ob 6. popoldne v veliki dvorani univerze. G. predavatelj nas bo seznanil z literarnim in kulturnim delovanjem Maurice Barrèsa, najznamenitejšega predstavitelja ene izmed glavnih struj, ki se danes udeležujejo v tvorbi sodobne duševne Francije. K predavanju se uljudno vabijo vsi prijatelji francoske kulture.

— Kulturne delavce in zastopnike kulturnih zavodov in društev vabimo na sestanek v četrtek, dne 20. t. m. ob 17. v prostorih Slovenske Matice v Ljubljani, Kongresni trg 7, da zavzamemo stališče glede nameravane odprave medicinske in tehniške fakultete na vseučilišču v Ljubljani. — Društvo slovenskih leposlovcev.

— Iz policijske službe. Pol. višji svetnik V. Kerševan prevzame vodstvo policijske komisarijata v Mariboru.

— Vyzava k československym prislužnikom. Konsulat československe Republike v Ljubljani upošljuje vsechny československé příslušníky v obvodu tohoto konsulátu sídící, se dle cirkuláře Ministerstva zahraničních věcí Království Srbů, Chorvatů a Slovinců v Beogradu, každý cizinec musí nejdele do tří měsíců opatřit si řádné vydaný cestovní pas, ketrym se bude moci v případné potřeby vykázati. I vyzývá konsulat československé republiky všechny československé příslušníky, aby si bez odkladu na konsulat dali vystaviti cestovní pasy, případně aby si dali prošle pasy ihned prodloužit, jimiž se budou moci v případné potřeby vykázati s tím výhrou se případným nepřijemností.

— O krajnih šolskih svetih. Pišejo nam: Zadnji čas se vrše volitve na deželi v kraj. šol. sveta. Te volitve se vrše po najreakcionarnejšem zakonu dr. Susteršič-Peganove dobe iz leta 1912, veljaven za bitvo vojvodino Kranjsko. Po tem zakonu ima vsaka pri sosedni šoli še tako malo udeležence občina svojega zastopnika v kraj. šol. svetu. Nv. pa če ga tudi ima, to bi ne bilo nobeno zlo, naravnost krivično pa je, da volijo zastopnike skupno vse občine t. i. vsi obč. odborniki skupaj zastopnike za vsako občino. In tako občina, ki morda nosi eno desetino ali pa celo eno dvajsetino ali pa še manj vseh stroškov, odločuje popolnoma tudi v oni občini, ki nosi glavno breme ter izbere člane, ki so naravnost v največjem nasprotju z večino ljudstva in davkoplačevalcev glavne občine. Glavno občino, nositeljico 98% stroškov, majorizira sosedna občina z 2%. In pri vsaki priliki, kadar gre za kolo ali druge važne zadeve, zavira ta občina vsako delo s svojim vetom. To so nevezdrne razmere. Za to je treba za zakon sšitovati ali primerno preduriti, dokler ne izide nov zakon. Veljaven za vse države.

— Manifestacija v Mariboru za Koroško. Iz Maribora nam poročajo: Tudi Maribor je danes 16. oktobra bil manifestacija za naš Korotan. Bujajna, dostojna je bila ta manifestacija, četudi malo zakasnela, čeprav bi bila morala še veličastnejše izvršiti. Manifestacije se je udeležilo na tisoče ljudi na Glavnem trgu pred mestnim magistratom. Raz

balkon slednjega je po prvi pesni pevskega zbora »Drava« manifestante pozdravil predsednik tuk. podružnice Jugoslovenske Matice, g. prof. Ribarič. Zahvaljujoč se za sijajno udeležbo, je podal besedo g. dr. Oblaku, predsedniku Gosposvetskega Zvona iz Ljubljane, ki je obširno govoril o plebiscitni katastrofi. (Navdušeni živijo kliči.) Nato je govoril prof. Ribarič kot begunec iz Primorja. Naglašal je: Brez Hrvatov in Srbov ni rešitve. Trdno združeni smo prepričani, da se bodo mejniki na Karavankah zrušili. »Drava« zapoje: »Buči morje Adrijskomo«. Kot tretji govornik je nastopil dr. Medved, živahno pozdravljen, kot zadnja pa učiteljica g. Ježevnikova. Manifestacija se je lepo završila. Pogrešali smo pozdrava od strani novega župana, saj je bila to prva javna prilika, da se g. župan predstavi pri meščanski prireditvi. Iz katerih razlogov je vse to izostalo, ne vemo.

— Lep »kulturen« čin klerikalcev. V četrtek na petek ponoči so klerikali namazali z blatom Sokolski dom v Gorinji vasi v Poljanski dolini. Ker se dom izvršuje zidarski znotraj, so klerikali namazali stene in zidarsko orodje, ki ostane čez noč na prostoru. Posebno lepega opravlja niso imeli izvršitelji te naloge, pač pa primerno njih duševni izobrazbi in omiki. Žal, da se povzročiteljev ne more izslediti. To se pravi, povzročitelji so v večini in manjši meri vsi klerikali kolovodje z njih časopisjem, ko teden na teden hujkajo svoje omejene privržence proti Sokolstvu in vsem ter vsemu, kar se noče njim ukloniti. Duševni oče tej lopovščini pa je gotovo župnik Brajc. Med katere čine in v katero knjigo bo neki zapisal to junaštvo svojih najzvestejših privržencev in najkorečnejši zagovornik Orlov prečastiti Kalan?

— Studij naših dijakov na poljskih montanističnih šolah. Poljsko ministrstvo prosvete je obvestilo naše ministrstvo, da je ustanovilo podpore petim dijakom za studij na rudarskih visokih šolah.

— Abiturijentski tečaj drž. trgovske akademije. Predavanja na tem tečaju se prične v sredo, 19. t. m. ob 8. zjutraj (Aškerčeva ulica št. 9, II. nadst. na levo).

— Dobra kupčija. Nedeljski »Tabor« poroča, da je Anton Pesek prodal svoj premožek v Ljutomerškem okraju nekemu Zagrebčanu za 3 milijone kron. Rudnik je pred nedavnim časom kupil za 600 tisoč kron. Čisti dobiček torej znaša 2.400.000 kron.

— Na Rakeku ima podružnico »Slov. eskomptna banka«, kar beležimo z ozirom na našo včerajšnjo vest iz Zagreba na željo tukajšnjih bančnih krogov.

— Most čez Muro v Dokležovju v Prekmurju bo v najkrajšem času dograjen in izročen prometu. Tako dobi Prekmurje zvezo s Stajersko.

— Tekma gostilničarjev in kavararjev. Iz Maribora nam pišejo: Maribor se kopije v alkohol. Kavarne so do 23. ure skoro prazne, gostilne nabito polne, posebno zdaj v dobi mošta, kakoršnega še ne pomnijo. Dozdej je imela le Velika kavarina vsak večer koncert. Za njo je prišla za nižje sloje Narodna kavarina, tje je sledila kavarina »Beograd« s prirejanjem koncertov. Nova kavarina se je protivila godbi, pa je bila prazna; ko je morala uvesti godbo, se je kavarina začela polniti. Ostala je brez godbe samo še sicer najbolje obiskana kavarina »Central«. Tudi ta je postala letos do gostilniške ure malo obiskana. Zdej je tudi ta kavarina uvedla koncerte ciganske godbe, ki je res naenkrat privabila polno ljudi, ki sicer zvečer posedajo po gostilnah. Tako zdaj v Mariboru od prve do zadnje kavarne vse skušajo z godbo privabiti goste iz gostilne. S tem receptom niso zadovoljni gostilničarji, ki hočejo sedaj pričeti tekmo s kavararji, kdo bo imel več gostov.

— Veliko vpadanje Drave. Vsed trajajoče suše je Drava zadnji teden v okolici Maribora tako nenavadno vpadla, da stoji nižje Sv. Petra čisto posušeni levi in desni stranski toki, kjer je še pred mesecem drža z globokimi valovi. Pod Moljskim hribom, kjer je ob levem zalivnem bregu Drava navadno zelo globoka, se zdaj vidi iz plitvine skalnato dno. Nižje doli so nastali celi novi otoki naplavljenega gramoza, preko katerega smo še pred dvema mesecema veselo plavali. Ob obrežju se tekoče Drave se vidijo sveži obrisi, ki spričujejo o nenavadno rapidnem vpadanju vode zadnje dni.

— Grajska klet v Mariboru. Lastnik znamenite grajske kleti v Mariboru g. Giuro Valjak je res pričel izvršiti svoj načrt: že sedaj 24 m dolgo restavracijo v grajski kleti podaljšuje še za 18 m. tako da bo cela restavracija dolga 42 m in 10—11 m široka. Novi del restavracije bo tudi umetniški pravi unikum, na katerem delajo naši štirje najboljši slikarji. Otvorjen bo s 1. decembrom. Nedvomno bo to naj

doljša in v tem tipu tudi najinteresnejša restavracija v Jugoslaviji.

— Pravda zaradi sekvestrirane hiše. Imetje graške pivovarne »Puntigam« je bilo dano pod sekvester in za sekvestra je bil imenovan g. Razboršek. Vlada je sekvestru naročila, da naj prodaja v Celju hišo, ki je lastnina pivovarne Puntigam. Sekvester se je pokoril naročilu in prodal hišo delniški pivovarni Zalec in Laški trg za 100.000 K. Prodaja se je izvršila in delniška pivovarna se je vknjižila kot zemljeknjižna lastnica te hiše. Pivovarna Puntigam je nedavno tega vložila proti Delniški pivovarni Zalec tožbo za razveljavljenje kupne pogodbe, poudarjajoč v svoji tožbi, da sekvester ni bil upravičen prodati hiše, kakor tudi to, da je pri prodaji bila prikrajšana nad polovico prave vrednosti, ker je hiša vredna najmanj dva milijona kron. Pivovarna Puntigam je v prvi inštanči pravdo izgubila, v drugi inštanči pa je sodišče ugodilo njenemu tožbenemu zahtevku. Končno odločitev ima sedaj v rokah tretja instanca v Zagrebu.

— Poroča. Poročil se je včeraj v cerkvi sv. Petra kapetan g. Rado J. Hočevar z gđ. Zoško Jakitlovo, hčerko tovarnarja g. Franca Jakila iz Rupe pri Gorici. Poročal ju je voj. superior g. Klobovs. Na predvečer poroke zapel je pevski zbor Sokola I. novoporočencema podoknico. Bilo srečno!

— Smrtina kosa. Umrli je v Kapeh pri Brezicah 14. oktobra t. l. gospa Elizabeta Zorčič, roj. Stribar. Bila je dobra gospodinja, ki je kot gostilničarka nahranila mnogoterega gosta, kakor tudi berača. Blag ti spomin!

— Umrli je na Dunaju Ljubljancin Adols Klebl pl. Kleblfeld, polkovnik v pok., star 68 let.

— Sin — požigalec. Orožniki v Rajhenburgu zasledujejo 35letnega posostnikovega sina Franceta Saviča iz Pirešice pri Sv. Križu, ker je v zlobnosti in iz maščevanja zažgal dom svojega očeta. Popolnoma je pogorela hiša. Škoda znaša 150.000 K. Sin je zažgal hišo, ker mu oče ni hotel izročiti gospodarstva.

— Velika tatvina. Dames ponoči je drzen tat ukradel natakari pri »Stefanu« gđ. Kukovi 3600 K denarja.

— Samomoril, umori in uboji leta 1920. v Sloveniji (razen v Prekmurju in delu logaškega okraja). Samomorov se je primerilo 113, in sicer se je obesilo 46, ustrelilo 21, utopilo 19, zastrupilo 15, zabodlo 11 in ena oseba je skočila pod vlak. Umorov in ubojev se je primerilo 64, in sicer je bilo ubitih 39, ustreljenih 13, zabodenih 7 oseb, zadavljeni in zavratno umorjeni sta bili po dve osebi, ena oseba pa je bila zastrupljena.

Društvene vesti.

— Klub »Soča« sporoča z ozirom na razne novice, ki so v zadnjem času izšle v časopisju in ki so razpravljale o vojno-odškodninskih zahtevkih onih Primorcev, ki so postali državljani naše države ali pa vsaj optirali zanjo, da je on prevzel nalogo zbrati vse tozadevni statistični material ter ga potem predložiti vladi. V to svrhu je naročil klub »Soča« primerne tiskovine. Čim bodo gotove, bo to objavljeno v časopisju. Opozorjamo pa za sedaj, da ima ta akcija kluba »Soča« za enkrat samo informativen pomen in da z njo še zdalej ne bo našim rojakom zagotovljena kakva odškodnina. Kakor hitro bo material zbran, bo treba zainteresirati za to vprašanje vse naše politične in diplomatske kroge.

— Kolo Jugoslovenskih Sester si je z dobrodelno loterijo sreč naložilo na svoje rame ogromno delo. Siromašna deca, vdove in sirote, slepci, begunci s severa in juga dvigajo k nam roke, prosijo pomoči. Za to človekoljubno delo pa potrebujejo pomoči, zato pozivamo vse ženstvo širom naše domovine, da sodeluje pri razpečevanju srečk. Zlasti odbornice in članice iz Ljubljane pozivamo, da store svojo dolžnost ter prihajajo redno k odbojnim sejam, da dobe pogled o delovanju. Apelliramo na naše zavedno občinstvo, naj ne odklanja srečk Kola Jugosl. Sester. Srečka stane le 1 dinar, katerega položite domu na otar!

— Kola Jugoslovenskih sester v Ljubljani je tvrdka F. Neřima, kem. izdelki, Ljubljana, poslala večjo vsoto za prodani »Adrija« in »Nada« kremi v korist »Kola Jugosl. Sester« v Ljubljani. Prodaja se pri sledečih g. trgovcih: F. Babič, P. in A. Planinšek, A. Jeranič, M. Kavčič, A. Sinigoi, B. Sevar, F. Bergant, O. Dobele, F. Terdina, Leskovic & Meden, F. Tavčar, A. Ješe, I. Perdan, J. Sterle, A. Mehle, I. Podboj, M. Strus, M. Marinko, Lindtner, Medic, Rakovec & Zankl, Merkun, J. Stupica, R. Zorc, J. Svetlič, H. Stancer, A. Škof, Orient, Bernik in Zorman v Šiški. Sestre, zahtevajte povsod imenovane znamke!

— Društvo za zgradbo doma Sokola Moste pri Ljubljani vabi vse odbornike in odbornice na silno važno in nujno izredno sejo, ki se vrši v brivnici na Navaški 18. oktobra ob pol 2. Prihodnost odborniki in odbornice naj prinesejo s seboj po eno stvar, ki bi jo dali v korist društva.

— Društvo stanovaniških najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani opozarja, da se vrši prihodna javna odbojra seja v sredo, dne 19. oktobra t. l. ob 20. v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. informacije Sv. Petra cesta št. 12. prilično, desno.

Najnovejša poročila.

NAŠ FINANČNI MINISTER V PARIZU.

— Pariz, 18. oktobra. (Izv.) Na potu v London je včeraj dospel v Pariz finančni minister dr. Kumanudi. Razgovorjal je s Pasićem. Kralj je ministra sprejel skupno z ministrskim predsednikom. Danes je dr. Kumanudi odpotoval proti Londonu.

— Split, 18. oktobra. (Izv.) Odboru demokratske stranke je poslal minister notranjih del g. Pribičević pismo, v katerem naglašajo svoje stališče proti reviziji ustave. Pripravljen je žrtvovati svojo osebnost za slučaj, da opozicija opusti svojo revizijsko akcijo.

— PROCES RADOŠLAVOV. — Sofija, 18. oktobra. (Izv.) Razprave prvih treh dni v političnem procesu proti kabinetu dr. Radošlavova so bile bolj formalnega značaja. Listi pa že napovedujejo, da bodo v prihodnjih dneh nastopile velike senzacije, zlasti če se pozovejo nove, od obtožencev predlagane priče, ki bodo izpovedale zanimive podrobnosti o političnem režimu Ferdinandovem v letih 1914 dalje. Zasiłani so bili vsi navzoči ministri, ki so povdarjali svojo nekrivdo. Značilen je bil zagovor ministra Pečeva, ki je tudi obtožen, da je mučil in trpinčil vojne ujetnike, posebno one iz Srbije. Minister Ivan Popov predlaga razne priče in tudi akte o brestlitskem miru, kjer je skušal z vsemi sredstvi varovati politične, gospodarske in finančne interese Bolgarije napram pretiranim zahtevam Nemčije in Avstrije. Originalen je bil zagovor generala Najdenova, bivšega vojnega ministra. Obtoženi general je kralko izjavil: »Bil sem primoran, da postanem vojni minister! Faktično je bil general Kutinčev. Najdenov je bil tri leta vojni minister. Obtožnica zahteva od obtoženih ministrov plačilo odškodnine v znesku 10 milijard bolgarskih levov. Državna pravdnika Rusev in Kunev pa sta zahtevala sestavo posebne komisije, ki bi natančno določila škodo, povzročeno po kabinetu Radošlavova. Zatrjujejo, da ima Bolgarija nad 30 milijard škode. Obtoženci so proti temu protestirali.

— BENEŠ ČESTITA DELLA TORRETTI. — Praga, 17. okt. Českoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš je sporočil italijanskemu poslaniku v Pragi svoje čestitke k diplomatskemu uspehu v Benetkah in k dragoceni spomoci za vzdrževanje miru v Srednji Evropi.

— PADEC NEMSKE MARKE V LONDONU. — London, 17. okt. Na londonški borzi je včeraj nastala velika pa

dece. Ta državna podpora se bo delila iz dohodkov onih, ki nimajo svojih otrok. Na ta način naj bi se odpravil v Franciji sistem enega ali dvoje otrok.

— Sestletni igralce. Na Angleškem živi šestletni deček Jack Coogan, ki je znan kino-igralce. Deček je te dni sklenil pogodbo z nekim kinematografskim podjetjem za letno plačo 10.000 funtov. Deček je povedal angleškemu reporterjem, da je kupil svoji materi avtomobil in da hoče postati slaven kinoigralce, toda s 15 letom stopi — v pokoj.

— Prepovedani sad diši. »Oimesc poročajo iz Novega Jorka, da se mora vkljub strogim zakonom o uvozu in uživanju alkohola izražati, da so Američani v zadnjih šestih mesecih popili trikrat več šampanjca, kakor pa prej. Tega rezultata se veselijo najbolj Francozi, ki zalagajo Ameriko s svojim šampanjem.

— Orjaška vinska trta. V Ardech na Francoskem poseduje vinogradnik Labrot vinsko trto orjaškega obsega in višočine. Trta je bila zasajena pred 46 leti. Prvi grozdi so v višini 180 cm, celokupni obseg pa znaša 300 kvadratnih metrov. Trta rodi letno 400 kg grozdja.

— Zenska ljubosumnost. Naj bo mož še tako lešen, njegova žena je trdno prepričana, da ga hočejo druge ženske vloviti v svoje mreže.

— Strašna avtomobilska nesreča. »Eho de Paris« poroča iz Zeneve, da se je prevrnil avtomobil, v katerem se je peljal 50 otrok. Dramajst otrok je težko ranjenih, drugi pa so bili mrtvi.

— Prva poslanica na Švedskem. Iz Kodanjske poročajo, da je bila na Švedskem izvoljena prva žena v parlament. Njeno ime je Kirstin Hesselgren in je znana kot goreča švedska boriteljica za ženske pravice.

— Ljubezen je kakor prehlajenje. Ki se ga brani človek do zadnjega, končno pa obupa in spozna, da je bolje podati se brez boja.

— Dantejevo poštno znamko. Ob priliki Dantejeve 600letnice je izdala italijanska poštna uprava tri vrste znamk z Dantejevo sliko.

NAPETOST MED VATIKANOM IN ČESKOSLOVAŠKO.

— Rim, 17. okt. »Giornale d'Italia« poroča da se hoče Vatikan v sedanji napetosti izogniti prekinjenju diplomatskih odnosov s Českoslovaško in hoče zato opozoriti nuncija. List označa českoslovaško cerkveno gibanje za panslavistično in ne versko.

RUSKA KOALICIJSKA VLADA

— Praga, 17. okt. Došla poročila naznanjajo, da bodo imeli ruski revolucionarni socialisti pod predsedstvom Kjerjenskoga v kratkem sestanek. Pričakuje se izprememba situacije v Rusiji, ki bi prisila komuniste, ki imajo sedaj vso oblast v svojih rokah, da se sestavi koalicijska vlada z udeležbo revolucionarnih socialistov.

NIKAKA POGODBA MED AVSTRIJO IN MADŽARSKO.

— Dunaj, 18. okt. (Izvir.) Zvezni kancelar dr. Schober se je napram neki deputaciji izjavil, da ni v Benetkah nikakor podpisal kakke pogodbe med Madžarsko in Avstrijo glede Zapadne Ogrske, ampak le izjavil, da je pripravljen intervenirati, da avstrijski parlament odobri beneški načrt sporazuma.

ZAPLEMBE DIPLOMATIČNIH KOVČEGOV.

— Dunaj, 18. oktobra (Izvir.) Sročni je dunajska policija po svojih kontrolnih organih zaplenila na južnem kolodvoru tri velike »diplomatne« kovčege. Sprva so bili kovčegi deklarirani kot last nekega jugoslovenskega sekcijškega šefa, ki kot kurir potuje v Jugoslavijo. Pozneje so dognali, da so kovčegi napolnjeni s valutnimi in vrednostnimi papirji v znesku 50 milijonov kron, last nekega prokurista neke banke, ki ima svojo podružnico v Avgustinski ulici. Jugoslovansko poslaništvo in konsulat odločno izjavljata, da so bili kovčegi brez njih vednost deklarirani za »diplomatne«. Poslaništvo je uvedlo strogo preiskavo o tej zlorabi. Policija je kovčege pridržala. Jugoslovansko poslaništvo je privolilo v zaplemba.

Borze.

— Beograd, 18. okt. (Izv.) Valute: dolarji 69, leji 52.50. Devize: London 269, Pariz 490, Zeneva 1250, Praga 74, Dunaj 2.60, Berolin 41, Milan 275, Budimpešta 10.50.

— d Zagreb, 17. okt. Devize: Berolin 185—188, Italija izplačilo 1055 do 1095, Italija ček 1070—1085, London izplačilo 1045—1055, London ček 1025 do 1035, New Jork izplačilo 274—0, New Jork ček 0—275, Pariz 1930 do 1950, Praga 302.50—304.50, Švica 5100, Dunaj 12.50—13, Bukarešta 204—206, Budimpešta 41.50—42. Valute: dolarji 265—271, avstrijske krone 13—14, carski rublji 9—0, napoleonor 900—0, nemške marke 185—0, italijanske lire 1050—1070.

— d— Curih, 17. okt. Zagreb 2, Dunaj 0.2676, Berolin 2.901, Praga 5.799, Milan 21.201, Pariz 33.151, London 20.601, Novi Jork 5.275.

— Trst, 17. okt. London 96.50, Zagreb 9.20, Berolin 15.20, Pariz 180.50, Curih 472, Novi Jork 24.75.

— Praga, 17. okt. Zagreb 33.25, Dunaj 3.95, Budimpešta 13.875, Curih 17.70, Milan 3.70, Pariz 6.75, London 366—, Novi Jork 94.50.

— Pariz, 17. okt. Dunaj 0.75, Berolin 7.4975, Praga 15—, Curih 261.25, Milan 54.75, London 53.791, Novi Jork 13.80.

— Berolin 17. okt. Zagreb 63.50, Praga 180—, Curih 36—, London 705, Novi Jork 185—.

— Budimpešta, 17. okt. Zagreb 244—, Praga 725—, Curih 182.50.

— Dunaj, 17. okt. Pariz 200, Curih 520, Zagreb 910, Praga 2.850.

— Dunaj, 17. okt. Tečaj dunajske efektivne borze: Julistid 4.650—, Credit 2.670—, Zivno 11.000—, Alpine 12.370, Kranjska industrijska družba 17.800, Škoda 14.520, Trboveljska 5.880—.

Raznoterosti.

— Venerologički kongres v Pragi. Českoslovaški Rdeči križ je na poziv Rdečega križa v Zenevi sklical za Vzhodno Evropo venerologički kongres v Pragi, ki se vrši 5. decembra t. l. Kongres bo razpravljal o aktualnih vprašanjih boja proti spolnim boleznim.

— Pomenjanje otrok v Franciji. »Radice« predlaga v uvodnem članku da morajo vsak Francoz v gotovi dobi dati Franciji troje otrok. To mora biti dolžnost vsakega Francoza. Brez izpolnjevanja te dolžnosti Francija ne more živeti in napredovati. Kdor ne more izpolniti te dolžnosti, naj plača davek, kdor pa bo imel več otrok, naj dobi od države podporo za preživljanje

Pozivbe.

— Naša se je srebrna ura v postnici. Dobi se Pod trando 2/III.

— Zmabila se je torbica (taška) z lirami, zlata ura in nekaj dinarjev od Figovca do Ježice. Pošteni najditelji naj odda proti dobri nagradi na upravi »Slov. Narod«.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržal.

Ribje olje

pristno medicinsko je sveže došlo in se dobi na drobno in debelo. Drogerija A. Kano, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Katera blaga duša

bi vzela 9 mesecev staro, zdravo deklico za svojo? Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 7464

1000 K nagrade

dam listemu, ki mi preskrbi boljše stanovanje z dvema sobama, kuhinjo in pritikljani v mestu ali v neposredni bližini mesta Ljubljane. Plačam do 600 kron mesečno. Ponudbe pod »1000 K 7466 na upravo Slov. Naroda. 7466

Prijazno stanovanje

obstoječe iz 1 sobe in kuhinje, z električno razsvetljavo v predmestju, se zamenja s stanovanjem z dvema sobama in kuhinjo v mestu. Dopisi pod št. R 16-7480 na upravo Slov. Naroda. 7480

500 K nagrade

dobi, kdor mi preskrbi lokal ob prometni cesti. Lahko je tudi na dvorišču. Ponudbe pod »500-7467 na upravo Slov. Naroda. 7467

Knjigovodkinja,

samostojna moč, izurjena bilancista, želi prenesti službo. Cen. ponudbe pod »A. K. 7469, na upravnistvo Slov. Naroda. 7469

Pozor, brivci!

Javna dražba. V nedeljo 23. t. m. se bodo prodajali raznovrstni brivski predmeti, dopoldne ob 10. v Litiji ob Savi. 7478

Pristavnik z ženo

brez otrok se takoj sprejme v službo na posestvo v Trnovem, Ljubljana. Pogoj: pridna, zvesta, kmetijska zmožna samostojna delavca. Stanovanje in hrana v hiši, plača po dogovoru. Predstaviti se je v pisarni hotela Slon, Ljubljana. 7473

Češka kuharica

sprejme službo pri boljših ljudih. Ponudbe pod »Kuharica 7482 na upr. Slovenskega Naroda. 7482

Gospodična

stara 21 let, želi vstopiti kot blagajničarka. Dopisi na: Strela, anon. pisarna, Novo mesto. 7487

PRODA SE**hiša z vrtom**

na najbolj prometnem kraju s trgovino in opremo za trgovino. Polze se: »STRELA«, anonimna pisarna, Novo mesto. 7486

Dojilja

se sprejme na deželo. Prednost imajo dojilje brez otrok. Ponudbe pod »L. M. 7484 na upravo Slov. Naroda. 7484

Sprejemem učence

za violino. — Jos. Roštokajsky, prof., Kapiteljska ulica 7. 7483

Katera gospodična

bi podučevala triletnega dečka italijanski jezik in sicer 2 uri popoldan. Večja mora biti tudi slovenščine. Ponudbe pod »Učiteljica italijanščine 7479 na upravo Slov. Naroda. 7479

Konservatoristinja želi poučevati klavir

Ponudbe pod »Klavir 7481 na upravo Slovenskega Naroda. 7481

OREHE**zdrave, kupim.**

Ponudbe s ceno pod »Orehi 7476 na upravnistvo Slovenskega Naroda. 7476

Dve poštene in pridni dekleti

iščeta kake poštene službe bodisi v kakem restavrantu ali gostilni, ne glede radi plače, samo da bi se izučila kuhanja in gospodinjstva. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7477

Zamenja se stanovanje,

obstoječe iz 3 sob pritl. v sredini mesta za enako ali stanovanje dveh sob. Ponudbe pod »Zamenjava 7474 na upr. Slovenskega Naroda. 7474

Iščem

majhno mesečno sobo ob dobrem plačilu. Ponudbe pod »Dobra plača 7475 na upravo Slov. Naroda. 7475

Dva krojaška pomočnika

za boljše delo in 2 šivilji se sprejmejo takoj za trajno dobo. Pomočnikom hrana in stanovanje preskrbljeno. Ivan Vrhovec, Dravice - Št. Vid pri Ljubljani. 7433

Služkinja

po možnosti Primorka, event. vdova, katera zna kuhati in zna izvrševati vsa domača dela, se išče za takoj. — Naslov: Krmpotič, Galjeva 5, pri dolenskem kolodvoru, Ljubljana. 7430

Starine:

vložene omare, komode, sekretarji, mize, vitrine, tabernakeljni, garniture se kupijo po najvišjih cenah. — Ponudbe z opisom in navedbo cen na Julij pl. Silbernagl-Huebmershofen, Zagreb, Ilica št. 131 a. 7458

Ženski plašč

fin, nov, angleško suknjo, najnovejši model z dunajskega veletržja, in fina moška obleka, dvoje hlače posebej radi odpotovanja na prodaj po zelo nizki ceni. S. Potočnik, krojač, Šelenburgova ulica 6, I. 7461

V gostilni**„pri Fajmoštru“**

se toči prvovrstni sladki

vinski mošt**„jeruzalemec“**

se vsem najtopleje zahvalujemo. Posebno hvalo smo dolžni gg. pevcem za ganljivo petje, g. dr. Kraigherju za njegov trud ob boleznih, vsem znancem z Vrhnike, ki so prihiteli, da spremijo drago pokojnico na zadnji počitni in vsem, ki so ji izkazali poslednjo čast.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše nepozabne mamice, stare mamice, sestre, tete i. t. d.

Karle Brilej roj. Černe

se vsem najtopleje zahvalujemo. Posebno hvalo smo dolžni gg. pevcem za ganljivo petje, g. dr. Kraigherju za njegov trud ob boleznih, vsem znancem z Vrhnike, ki so prihiteli, da spremijo drago pokojnico na zadnji počitni in vsem, ki so ji izkazali poslednjo čast.

V LJUBLJANI, dne 18. oktobra 1921.

Žalujoče rodbine:

Brilej-Turkova, Sekula, Weibl, Papež, Vernik.

Prodaja se klavir.

Gospodsk. ul. 4/L. 7395

Ponizkiceni: Boljši delavec

išče službe. Nastop takoj. Zmožnost več jezikov. Ponudbe pod »Resen 33-7455 na upravo Slov. Naroda. 7455

F. Batjel, Ljubljana, Stari trg št. 28. Karlovska c. 4.

Godbeni avtomat

za gostilne, dobro ohranjen, se prodaja za 2500 K. Stefan Erman, Št. Vid pri Ljubljani 4. 7448

Služkinja

15 do 18 let stara se sprejme takoj za Sarajevo k slovenski obitelji. Plača dobra. Prevoz Ljubljana-Sarajevo se poravnava. Natančneje pri A. Butar, Šoto 10 pri Ljubljani. 7445

Pisarniška moč

dobra, samostojna, se sprejme takoj. Hrana, stanovanje in perilo v hiši. Plača po dogovoru. Sprejme se tudi učence iz boljše hiše pri I. Krašovic, Zalec. 7452

Na prodaj

posestva, hiše, v Ljubljani več hiš, vile na Bledu, na Gorenjskem večje posestvo za trgovino in gostilno, v trgu na Dolenskem lepa hiša z velikim vrtom in kletmi, vodne sile in poslopja za tovarno. — Gospodarska pisarna dr. Ivan Černe, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6. 7393

Ažuriranje,

strojno uvezenje motivov, izdelava zastorjev, specialna predtiskarija narodnih vzorcev, električno prebadanje šablon. Toni Jager-Černe & Co. Ljubljana, Židovska cesta 5. 7433

Prazne nove in rabljene vreče (djakove)

v vsaki množini po najnižji ceni pri FR. SIRC, KRANJ. Kupujem suhe gobe, fižol, brinjevo olje. 7433

Išče se mesečna soba

s posebnim vzhodom eventualno z oskrbo, ali pa manjše stanovanje z opremo ali brez opreme proti zelo dobri najemnini. Ponudbe na poštni predal št. 53. 4505

Rad J. Hočevar

kapetan II. kl. Zofka Hočevar roj. Jakl poročena. Hrušica pri Ljubljani Rupa pri Gorici. 7433

„Diamant“

Pozor, pekariji! „Diamant“ tvornice Hauser & Sobotka, Dunaj-Stadlau v predprodajni kakovosti se dobi zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo Edvard Dušanec, Zagreb. Skladišče Strossmayerova ulica 10. 7269

Realitete naprodaj.

Hotel 30 sob, restavracija, kavarna in vinska trgovina. Krasne gostilne in trgovine v mestu in deželi. Pekarna, gostilna in sodarica in 14 orlov zemlje, 90 orlov smrekovega gorsta 30 — 40 letni 500.000 K. Lepa kmetijska in vinogradiška posestva, veleposresta, graščine, hiše, vile, mlini i. t. d. Karol Bereznič Celje, Dolgopole 3. 6953

Koniske odeje

in fine volnene odeje v največji izbiri po tovarniških cenah pri M. Bauer, Zagreb Ilica 39. 6616

Tekstilno blago na debelo. Odeje za zorce pošiljam brzovozno na ogled.

Samo za preprodajalce. 6616

Lokomobila

stabilna ali prevozna, močna krog 20 HP, dobro ohranjena se kupi takoj. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Par-na žaga 7405 na upravo Slov. Naroda. 7405

Boljši delavec

išče službe. Nastop takoj. Zmožnost več jezikov. Ponudbe pod »Resen 33-7455 na upravo Slov. Naroda. 7455

Več pomočnikov

izurjenih železninarjev sprejme Franc Stupica, V Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 1. 7455

Zenitna ponudba!

Boljša situirana dama (vdova), srednje starosti, mirna in dobra, koji bi bil glavni smoter sreča družine, želi znanja s primernim, značajnim gospodom svrhu ženitbe. Ponudbe pod »Obnovitev sreče 7342 na upravo Slov. Naroda. 7342

Pozor!

Kupim takoj 40 vagonov lepera bukovega oglja. Ponudbe na I. Paljevce, Slomškova ulica 21, Ljubljana. 7411

Lepo stanovanje

v Kamniku, obstoječe iz 3 event. 4 sob, s pritikljani in velikim vrtom, se zamenja s stanovanjem 3 sob in kuhinje v Ljubljani. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7413

Pozor!

Prodajam razno pohištvo spalnice iz meškega in trdega lesa in tudi kompletne kuhinje po najnižjih dnevnih cenah. Mizarstvo Andlovic, Kolizej št. 38. pritičje. 7416

Prodaja se

lep, zelen, spalni divan. Aleksandra dvoja cesta št. 3, II. nadstropje na desno. 7410

Pletilni stroj

dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe pod »Pletenje 7449 na upravo Slov. Nar. 7449

Išče se spretna blagajničarka

za tukajšnje detajlno trgovino. Pismene ponudbe pod šifro »blagajničarka/7330 na upr. Slov. Nar. 7330

Sprejemem

mlade inteligentne delavce, katere bi izučil v papirni stroki. Kartonažna tov. I. Bonac, Čopova cesta 16. 7327

Železne - barele

prodaja J. GOREC. 7417

2000 K nagrade

dobije tko mirnoj obitelji od dva člana priskrbi stan od dve, eventualno jedne sobe i kuhinje sa pritikljani od 1. novembra o. g. po mogućnosti u blizini gl. kolodvora. Ponudbe pod »Kolodvor 7441 na upravo Slov. Naroda. 7441

Špedicijska firma**Ludovik Ševar,**

vd. na Rakeku izvršuje točno in najhitreje vse v to stroko spadajoče posle. tudi ocarinjenje. 2535

Sekvestratska oblast imovine grofov Henckel-Donnersmarck v Prevaljah razpisuje službo

gozdnega in lovskega paznika

S pogodbo namešteni paznik bo imel prosto stanovanje in kurjavo, nekaj zemljišča v obdelovanje, 300 K-mesečne plače in 1400 K draginskih doklad. Prošnje za to službeno mesto, opremljene z dokazili državljanstva, strokovne šolske izobrazbe, dosedanjega službovanja in neoporečnosti naj se predložijo državnemu nadzorništvu premoženja v Prevaljah do 31. oktobra t. l. 7389

FRANCOSKA!

Ponudite vse izvozne predmete, zlasti deželne pridelke, franko in izvoza prosto Špice, izvozniki in uvozniki Janko Lavrič, Strasbourg, rue Charles Appell, 1, Francija. Brz. naslov: „Slovenia Strasbourg“.

5000 K nagrade dobi,

kdor zamenja pritlično stanovanje z dvema sobama in kuhinjo ter vsomi pritličinami, za enako ali z več sobami v sredini mesta. Ponudbe na Gril, Rimska cesta 16. 7460

Petrolejske sode

v dobrem stanju kupuje vedno po najvišji ceni

RAFINERIJA MINERALNEGA OLJA

Maribor, Cankarjeva ulica šte. 7.

Potrebno in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštno-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po pošlah Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikrivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje se poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežajo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kak denar.

Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke.

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

13. redni občni zbor

delniške družbe Kolinske tovarne za kavne pr-

mesi, trgovskega delniškega podjetja

bo v četrtek, dne 27. oktobra 1921 ob 10. v dvorani trgovskega društva „Merkur“ v Pragi, Mikulašská tř. 6. 9.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta.
2. Predložitev in odobritev bilance za upravno leto 1920/1921, skupaj s poročilom in predlogi računskih pregledovalcev.
3. Predlog upravnega sveta in sklepanje o pribitku.
4. Volitev štirih članov v upravni svet.
5. Volitev štirih računskih pregledovalcev in njih namestnikov.
6. Samostojni predlogi.

Pravico udeležiti se občnega zbora in glasovati na njem, ima po § 13. vsak imetnik delnic, ki je najpozneje do dne 30. junija t. l. vpisan v delniško knjigo. Delnice, ki so potrebne za uveljavitev glasovalne pravice, morajo biti najkasneje 8 dni pred občnim zborom skupaj z nezapadlimi kuponi položene, in sicer pri blagajnah našega podjetja, dalje pri Živnostenski banki in pri Češki banki v Pragi kakor tudi pri njih filijalkah in pa pri blagajni Ljubljanske kreditne banke.

Istotam dobi vsak delničar potrdilo in legitimacijo za udeležbo na občnem zboru.

V Pragi, dne 7. oktobra 1921.

Kolinska tovarna za kavne primesi, trgovsko delniško podjetje. Em. Plavec s. r. predsednik upravnega sveta.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA**Podružnice:**

Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

LJUBLJANA - STRITARJEVA ULICA 2.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Prodaja srečke razredne loterije.

Telef. šte. 261 in 413.

Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica

K 50,000.000.

Rezervni zakladi

K 45,000.000

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 5, v lastnem poslopiju.

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana. Telefon šte. 40 in 457.

Tovarne in tvrdke vseh jugoslov. izdelkov

ki se zanimajo za oddajo svojih izdelkov v Egipt, naj pošljejo svoje ponudbe s cenami fco. Aleksandrija na anončno družbo **Aloma Company**, Ljubljana, Kongresni trg 3. 7414

Večja dobro upeljana tovarna perila išče v surho razširjenju obrata

kompanjona

z razpoložljivim kapitalom najmanj

500.000 K.

Pogoji ugodni, enormni dobiček. Cenjeni dopisi pod „Resnost“ na uprav. Slov. Naroda. 7337

Ljubljanska kreditna banka Podružnica Gorica (Italija)

Naš blagovni oddelček posreduje najkulantneje pri nakupu in prodaji vsakovrstnega blaga med Italijo in Jugoslavijo. Nujno potrebujemo ponudbe za les za kurjavo v vsaki množini, zaklane in žive prešiče, žito vseh vrst, fižol itd. Na drugi strani smo v položaju ponuditi vsakovrstno blago italijanske proveniencije po najugodnejših pogojih.

Naznanilo.

Vljudno obveščamo cenj. občinstvo, gg. arhitekte, stavbenike, tvaričarje, industrijalce, duhovščino in vse obrtnike, da smo **ustanovili novo domačo umetniško tehnično kovinarsko delavnico pod imenom**

„Mjed“ kovinarska industrija, Zagreb
Nova ves 55.

Izdeluje vsa nižje navedena dela po svojih kakor tudi po tujih načrtih, točno, umetniško dovršeno v slogu in v tehniki: lestence (lustre) in druge naprave za električno, plinsko in petrolejsko razsvetljavo za stanovanja, urade in druge javne prostore. Umetniško izdelani okovi štedilnikov, peči in kaminov. Kovinaste črke za napise na zidu, na mramornatih ploščah in na stehi itd. Cizelirani izdelki raznih okraskov, svečnikov, kandelabrov, nagrobni in drugi izdelki. Kovinasta oprema raznih predmetov, kovinasta stojala za izložbe.

Izdelovanje medenega pohištva.

Izvršuje vsa predelavanja kakor tudi poprave navedenih predmetov na najsolidnejši način.

Posebno na novo urejena kovinasta kemična barvarna. Brušenje, poliranje, galvaniziranje in nikljanje vseh kovinskih predmetov.

Cenjena naročila in vprašanja naj se blagovolijo poslati na:

„Mjed“ kovinska industrija
Zagreb, Nova ves šte. 55.
Telefon 7—20.

Pozor!

Izdelujem po naročilu ročna dela za perilo (vezenine). — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7264

Prodaja se:

dobro ohranjena, na pol pokrita, lahka kočija z oljnatimi osmi, elegantne, m. lo. rabljene dvosedne sam in priprava za termalno kopel (Thermal-Kreuz-Bad). — Natančnejše pri dr. ČEŠARU v Mokronogu. 7323

Mlinske transmisije

za tri ali pet kamnov, samo kompletne deli, da se zamore prosti mlin na vodno kolesa takoj instalirati na vodno ali motorno moč, se takoj kupijo.

Stavbeni prostor v Ljubljani na najpomembnejši ulici v središču mesta, se takoj kupi ali tudi prodajalec dobi večletno stanovanje v novo-sezidani hiši. Ponudbe pod št. „7387“ na upravo Slov. Naroda. 7387

Dražba lesa.

Trška občina Tržič prodaja okoli 200 kub. metrov smrekovega in jelkovega lesa, pripravljenega ob državni cesti. Lesni trgovci se pozivljajo, da podajo pismene ponudbe trški občini Tržič po 25. t. m. Dražbeni pogoji so na vpogled pri trškem županstvu v Tržiču. 7443

Trško županstvo Tržič.

Velika trgovska hiša v Kranju

na zelo prometnem kraju, z velikim letnim prometom se prodaja. Ponudbe pod „Trgovska hiša“ na anončno družbo **Aloma Company**, Ljubljana, Kongresni trg 3. 7415

Banka Nikola Bošković a.d. v Beogradu.

Sančni oddelček: vrši vse bančne posle; sprejema hranilne vloge z odložitvijo in brez nje, odpravlja tekoče račune na podlagi blaga in prvovrstnih trgovskih menic, kupuje in prodaja vse vrste valut, efektov in deviz.

Blagovni oddelček: ima v zalogi in prodaja samo na veliko: vse vrste ključavničarskega blaga, ključavničarski material za gradnje, vse vrste orodja, pocinkano in črno pločevino, armature od medij, cevi za vodovod, jeklo za vozne vsmeli, osi, jeklena in železna žica, kuhinjsko železno posodje, solingensko blago, vse vrste vijakov, poljedelski stroji in orodje, guma Denlop za avtomobile, konjak originalni francoski „MARTEL“, „HENESSY“, „FRAPEN“, sodo Kaustik liče prima „TAMATAVA“, vse po originalnim tvaričarskih cenah. Prodaje izvirno plazenjsko pivo iz slovite plazenjske pivovarne. 4191

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, pred-ujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd.

prostor za delavnico

na kakem dvorišču v mestu za takoj pripravljen sem poravnati tudi morebitne popravilne stroške. Ponudbe pod „Dobra najemninna 7450“ na upravo Slov. Naroda. 7450

Zajčje kože

kupuje tovarna klobukov

„Sešir“ d. d. Skofja Loka.

7377

**Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor vsako-
:: vrstne druge fiskovine ::**

izvrsne točno

„Narodna tiskarna“.

Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

Vahilo na subskripcijo delnic.

Ponovno se je v trgovskih krogih izrazila želja, naj se ustanovi trgovska spedijska družba, katera bi se pečala z vskladiščenjem blaga, izvrševala carinsko manipulacijo in spedicijo na vse strani ter vzdrževala carinsko tranzitno skladišče (smet šte) in na ta način nudila vsem stanovskim tovarišem ugodnosti, katerih danes pri raznih zasebnih špediterjih in carinskih posrednikih ne uživajo, temveč le-ti blago strahovito podražujejo. Trgovci Slovenije, vpoštevajoč to občekoristno željo, so sestavili pripravljalni odbor, kateri je imel nalogo, vse potrebno ukreniti ter pripraviti za ustanovitev

„ORIENT“ mednarodne, trgovsko - spedijske in skladiščne delniške družbe v Mariboru

z delniško glavnico Din. 1.000.000—, katere ustanovitev je bila odobrena od ministra za trgovino in industrijo z odlokom od 15. avgusta 1921 VI. šte. 3905, konc. listina z dne 3. oktobra, šte. 7008, oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Na podlagi tega dovoljenja se daje v podpis

eden milijon dinarjev

delniške glavnice, ki je razdeljena na 10.000 delnic v nominalni vrednosti po Din. 100— za komad, glasečih se na prinosca.

Razni stroški pri izdaji delnic znašajo 15 dinarjev na vsako delnico.

Nominalni znesek po Din. 100— in pa stroški po 15 Din. se morajo v celoti plačati takoj pri podpisu.

Podpisovanje se vrši od 15. oktobra 1921 do 6. novembra 1921.

Odbor si pridržuje pravico svobodne dodelitve delnic do 15. nov. 1921.

Subskribenti imajo pravico dvigniti z dnem 20. novembra 1921 vplačano protivrednost za nedodeljene delnice.

Delnice se bodo izdale v komadih po 1, 5 in 25 delnic.

Začasno se bodo izdala potrdila o dodeljenih delnicah, ki se bodo pa pozneje zamenjale za delnice družbe „Orient“.

Kot subakripijska mesta fungirajo: Centralna banka v Zagrebu in njene podružnice; Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice; Zadruga gospodarska banka v Ljubljani, njene podružnice in filijacije; Mariborska eskomptna banka in njene podružnice; Gradjanska banka v Beogradu in njene podružnice in vsi trgovski gremiji in trgovske zadruge.

Vabimo Vas v svoj krog, da si ustanovimo mogočno stanovsko spedijsko družbo, katera nas bo rešila odvisnosti in izžemanja raznih izkoriščevalcev našega stanu.

Družba ustanovi podružnice v Ljubljani, Beogradu, Subotici, Rakeku, Splitu, Barosu, Solunu in Carigradu.

Organizirajmo se, ker edinole v organizaciji je moč!

Podpisujte torej delnice naše „ORIENT“, mednarodne, trgovsko-spedijske in skladiščne delniške družbe v Mariboru.

V Mariboru, dne 14. oktobra 1921.

Bratje Tavžar, industrijalec v Mariboru.
Franc Gilda, trgovec v Mariboru.
Ivan Korazija, trgovec v Mariboru.
Peter Majdič, industrijalec v Celju.
J. Medved, veletrgovec v Ljubljani.
Hinko Pogačnik, industrijalec v Rušah.
Ivan Kostevc, trgovec v Ljubljani.
Vilko Weizl, trgovec v Mariboru.
Albert Pečovnik, trgovec v Mariboru.
Gustav Bernhard, trgovec v Mariboru.
J. Samer, veletrgovina v Ljubljani.
A. & E. Skaberne, veletrgovina v Ljubljani.
Josip Rosenberg, industrijalec v Mariboru.
Anton Tonoje in dr., imp. i exo. v Mariboru.
Alojz Znidaršič, trgovec v Mariboru.
Eksportno društvo Matheis, Suppanz in dr. v Mariboru.
Josip Serec, trgovec v Mariboru.
Anton Jurca, industrijalec v Ptuj.

„Drava“, lesna in industr. d. d. v Mariboru.
Matej Hedžet, veletrgovec v Ljubljani.
Ivan Lininger, veletrgovec v Ljubljani.
Franjo Čuček, industrijalec v Ptuj.
Alois Senčar, trgovec v Ptuj.
Miloš Gnuš, glavni tob. zal. v Mariboru.
Franc Starčič, trgovec v Mariboru.
M. Berdajs, trgovec v Mariboru.
Karl Haber, trgovec v Mariboru.
Prva mariborska tov. mila v Mariboru.
Ing. Himmler Adolf, eksp. v Mariboru.
Kobi Drago, industrijalec v Mariboru.
Viljem Freund, tovarnar v Mariboru.
Jakob Zadravec, industrijalec v Središču.
Karl Petinač, industrijalec v Celju.
Davorin Tombah, trgovec v Ptuj.
Anton Brenčič, trgovec v Ptuj.
M. E. Šepce, trgovec v Mariboru.

Mariborska eskomptna banka

centrala v Mariboru in njena podružnica v Marški Soboti ter ekspozitura v Gornji Radgani

je pooblaščen od Ministrstva financ trgovati z

devizami in valutami

v smislu novega pravilnika z dne 25. septembra 1921.